

Türkiye’de Çocuk ve Ergen Örneklemelerindeki Siberpsikoloji Araştırmalarında Kullanılan Ölçme Araçlarının İncelenmesi

Examination of Measurement Tools Used in Cyberpsychology Research on Child and Adolescent Samples in Türkiye

Başak Çalışkan¹, Nagihan Oğuz-Duran²

¹Sorumlu Yazar, Uzm, Bursa Uludağ Üniversitesi, basakkcaliskann@gmail.com, (https://orcid.org/0000-0001-8897-1394)

²Prof. Dr., Uzm, Bursa Uludağ Üniversitesi, nagihan@uludag.edu.tr, (https://orcid.org/0000-0002-8049-1510)

Geliş Tarihi: 15.12.2025

Kabul Tarihi: 01.06.2026

ÖZ

Çocuk ve ergenlerin online (çevrimiçi) ve offline (çevrimdışı) teknolojileri yoğun kullanımı, siberpsikolojiyi ve bütüncül bir bakış açısı sunan Pozitif Siberpsikoloji (PSP) yaklaşımını kritik bir araştırma alanı haline getirmiştir. Bu çalışmada, siberpsikoloji alanında Türkiye’de çocuk ve ergen örneklemeleri ile yürütülen araştırmalarda kullanılmış ölçme araçlarının incelenmesi ve bu araçların PSP anlayışı açısından tartışılması amaçlanmıştır. Doküman analizi yönteminin kullanıldığı çalışmada, 68 ölçme aracı çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırma bulguları, alandaki çalışma sayısının 2017 sonrasında ivme kazandığını; ancak ilköğretim örneklemiyle yapılan çalışmaların ortaokul ve liseye kıyasla oldukça sınırlı kaldığını göstermiştir. Veriler, ölçme aracı çalışmalarının temelde bağımlılık/problemli kullanım ve siber zorbalık/mağduriyet konularında yoğunlaştığını, dolayısıyla çocuk ve ergen yaş grupları için konu çeşitliliğinin kısıtlı olduğunu ve PSP anlayışını kapsayan araştırmaların azınlıkta kaldığını ortaya koymuştur. İstatistiksel analizler, PSP anlayışını kapsamayan araçların lise yaş grubunda, PSP anlayışını kapsayan araçların ise ortaokul yaş grubunda anlamlı düzeyde kümelenmesine işaret etmektedir ($p = .007$). Ayrıca ölçek uyarlama/geliştirme türü ile PSP anlayışını kapsama durumu arasında da anlamlı bir ilişki saptanmış; bu anlayışı kapsayan araçların tamamına yakınının (%88.2) geliştirme çalışması olduğu, kapsamayan araçlarda ise uyarlama oranının kapsayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p = .019$). Tüm bu bulgular doğrultusunda, siberpsikoloji alanında yapılacak gelecek araştırma, strateji ve müdahalelere yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk ve ergen, dijital psikoloji, doküman analizi, ölçme araçları, pozitif siberpsikoloji, teknoloji kullanımı.

ABSTRACT

The intensive use of online and offline technologies by children and adolescents has made cyberpsychology and the holistic Positive Cyberpsychology (PSP) approach critical fields of study. This research aims to examine the measurement instruments used in cyberpsychology studies conducted with child and adolescent samples in Türkiye and to discuss these tools within the PSP framework. A total of 68 measurement instruments were included in the study using document analysis. Findings indicate that while the number of studies has gained momentum since 2017, research involving primary school samples remains quite limited compared to middle and high school cohorts. The data reveal that instruments primarily focus on addiction/problematic use and cyberbullying/victimization, resulting in limited thematic diversity and a minority of studies incorporating the PSP approach. Statistical analyses indicate that non-

PSP-oriented instruments are clustered at the high school level, while PSP-oriented instruments significantly cluster at the middle school level ($p = .007$). Furthermore, a significant relationship was identified between scale type (adaptation/development) and PSP coverage ($p = .019$); nearly all PSP-oriented tools (88.2%) were original developments, whereas the adaptation rate was significantly higher among non-PSP-oriented instruments. Based on these findings, concrete suggestions for future research, strategies, and interventions in the field of cyberpsychology have been developed.

Keywords: Children and adolescents, digital psychology, document analysis, measurement tools, positive cyberpsychology, technology use.

GİRİŞ

Teknoloji, binlerce yıldır insan hayatını etkilemekte ve biçimlendirmektedir. Günümüzde, dijitalleşmenin etkisiyle insanlar artık yalnızca fiziksel ortamlarda değil, sanal ve karma ortamların da bulunduğu bir dünyada yaşamakta, cep telefonları, internet, sosyal medya gibi unsurlarla devamlı olarak dış dünya ile bağlantıda kalmaktadır (Karlin, 2013). Teknolojinin insan üzerindeki yansımalarının tespit edilmesi, insanların siber alandaki davranışları, etkileşimleri, siber alanın karşıladığı psikolojik ihtiyaçları gibi siber alan ve insan etkileşimi konularını inceleyen siberpsikolojiyi doğurmuştur (Suler, 2003). Siberpsikoloji, teknolojinin insan davranışlarını ve özelliklerini nasıl etkilediğinin ve bunlardan nasıl etkilendiğinin incelenmesi olarak tanımlanabilir (Harley vd., 2018). Siberpsikoloji alanında yürütülen çalışmalar; insanların günlük hayattaki ve çevrimiçi ortamlardaki farklı davranışları ve özellikleri, çevrimiçi ilişkiler, siber güvenlik, çevrimiçi suç aktiviteleri, sosyal medya kullanımı ile psikolojik işlevsellik arasındaki ilişki, internet bağımlılığı, video oyunu kullanımının motivasyonları ve psikososyal etkileri, teknoloji tabanlı ruh sağlığı müdahaleleri, sanal gerçekliğin psikolojik etkileri gibi geniş bir yelpazeye yayılmaktadır (Ancis, 2020; Walter, 2024).

Bu geniş alanyazın içinde, teknolojinin insan hayatına olan çok sayıdaki doğrudan etkisi nedeniyle çocuk ve ergen gelişimini anlamlandırmak için güncel modellere bir gereksinim ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda Johnson ve Ptoplampu (2008) Bronfenbrenner'in Ekolojik Teorisi üzerine inşa edilen ve mikrosistemin bir boyutu olarak önerdikleri "Ekolojik Tekno-Alt Sistem" ile çocukluk döneminde teknoloji kullanımının gelişimsel sonuçlarını göz ardı etmemenin gereğine dikkat çekmiştir. Nitekim dijital dünyanın yaşam tarzlarını köklü biçimde dönüştürmesiyle birlikte, gençlerin yoğun çevrimiçi etkileşimleri ve dijital alışkanlıkları yaşamlarını önemli ölçüde etkilemektedir (Ahuja & Alavi, 2017). Alanyazında, dijital kullanımın, konuşma gecikmeleri (Chonchaiya & Pruksananonda, 2008), davranışsal ve sosyal problemler (Mistry vd., 2007), obezite (Robinson, 1999), uyku problemleri (Thompson & Christakis, 2005), kardiyovasküler hastalıklar, görme bozuklukları ve kemik yoğunluğunda azalma, depresyon ve intihar düşünceleri (Lissak, 2018) gibi olumsuz etkilerinin yanında, bağlantı, iletişim, paylaşım, birlikte çalışma olanağı sağlaması (Third vd., 2017), bilgi kaynağı sağlaması, sosyal bağlar oluşturmaları (Bittó-Urbanová, 2023), okuma becerisini artırması (Jackson vd., 2006), çeşitli bilişsel ve görsel becerileri artırması (Subrahmanyam vd., 2000) gibi olumlu etkileri de rapor edilmektedir. Tüm bu etkiler, çocuk ve ergen yaş gruplarında siberpsikoloji alanının önemini göstermektedir.

İnsan-teknoloji etkileşiminin insan yaşamındaki yansımalarının artmasıyla birlikte hızla gelişen bir disiplin haline gelen siberpsikoloji alanındaki çalışmalar, araştırmacılar açısından ölçme aracı geliştirme gereksinimini ortaya çıkarmıştır (Howard & Jayne, 2015). Bu sebeple çocuk ve ergenlerde de geçerlik ve güvenilirlik kanıtlarına sahip siberpsikoloji ölçme araçlarının varlığı da son derece önemli hale gelmiştir. Dünyada, siberpsikoloji alanında çocuk ve ergenlere yönelik olarak geliştirilmiş, internet bağımlılığı (Hawi vd., 2019), dijital iyi oluş (Rosić vd., 2024), problematik medya kullanımı (Domoff vd., 2019), kompulsif internet kullanımı (Jusienė vd., 2023), çevrimiçi risk davranışları (Chen vd., 2025), siber agresyon (Álvarez-García vd., 2016), siber zorbalık (Thomas vd., 2019), akıllı telefon bağımlılığı (Kwon vd., 2013), internete

yönelik tutum (Tsai vd., 2001), dijital güvenlik (AlSobeh vd., 2023; Chai vd., 2009; Peraza-Balderrama vd., 2024; Yan vd., 2021), etik algısı (Lau & Yuen, 2014), ebeveyn aracılığı (Fu vd., 2020; Nikken & Jansz, 2014), siber erdemler (Chang vd., 2018), dijital iyi oluş (Rosič vd., 2024), ergenlerin dijital teknoloji etkileşimleri ve önemi (Moreno vd., 2022) gibi çeşitli konularda ölçme araçları bulunmaktadır.

Bu ölçme araçlarına, odaklandıkları siberpsikoloji konuları bağlamında bakıldığında, günümüzde teknoloji ve insan etkileşimi üzerine yapılan çalışmaların önem kazanmış olmasına karşın halen bu alanda geliştirilen ölçme araçlarının bağımlılık (Cho vd., 2014; Hawi vd., 2019; Kwon vd., 2013), zorbalık (Lam & Li, 2013; Stewart vd., 2014; Thomas vd., 2019), problemli kullanım (Davis vd., 2002; Domoff vd., 2019; Jusienė vd., 2023) gibi belirli alanlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Oysa teknoloji kullanımının risklerine ve negatif etkilerine yoğunlaşma eğilimine alternatif olarak, son yıllarda psikoloji alanyazınında öne çıkan ve iyi oluşun beş temel direği olan olumlu duygular, bağlılık, ilişkiler, anlam ve başarıya odaklanmayı (PERMA modeli) teşvik eden (Seligman, 2011) Pozitif Psikoloji (PP) bakış açısının siberpsikoloji üzerinde yansması olan “pozitif siberpsikoloji” (PSP) kavramı alanyazında yerini almıştır. Teknoloji ile ve teknoloji aracılığıyla etkileşimler yoluyla insan esenliğinin belirleyicilerini incelemeye odaklanan PSP, teknolojinin “karanlık tarafının” incelenmesi anlayışının hâkim olduğu siberpsikoloji alanyazınına, iyi oluşun artırılması odağında yeniden çerçevelemeyi hedeflemektedir. (Fortuna, 2023). Bu “pozitif teknoloji” yaklaşımı, sıklıkla benimsenen “hastalık modeli” yerine bireylerin ve toplulukların teknolojik katılım yoluyla gelişmesini sağlayan faktörleri vurgulamaktadır (Riva vd., 2012). Söz konusu perspektife göre teknoloji, sadece bir tehdit unsuru değil; olumlu deneyimler oluşturmak, kişisel yetkinlikleri artırmak ve anlamlı bağlar kurmak yoluyla yaşam kalitesini iyileştiren bir fırsat alanıdır (Fortuna, 2023; Riva, 2012). Nitekim günümüzde ruhsal durumu düzenlemeye yardımcı giyilebilir biyosensörler, akıllı telefon uygulamaları, sanal gerçeklik araçları, ruh sağlığını destekleyici oyunlar ve empati eğitimleri gibi pek çok teknolojik araç, bireysel iyi oluşu destekleme potansiyeline sahiptir (Gaggioli vd., 2019). . Psikolojik müdahalelerin teknolojik ortamlara taşınması ise bu tür destek mekanizmalarına erişilebilirliği önemli ölçüde artırmıştır (Yarosh ve Schueller, 2017). Tüm bunların yanı sıra bu alan, çevrimiçi içeriği tüketme ve bu içerikle etkileşim kurmanın olumlu sonuçlarını ölçmeyi de kapsamaktadır (Burke, 2022)

Bu doğrultuda dijital sağlık (Öztürk vd., 2025), dijital iyi oluş (Nguyen, 2021), teknolojinin psikoloji müdahalelerine ve terapilere entegre edilmesi (Gaggioli & Riva, 2014; Villani vd., 2016), çevrimiçi destek grupları (Coulson & Buchanan, 2022), dijital dünyada iyi oluşu artıran ortamlar (Ko & Kuo, 2009) gibi konular üzerine yapılan çalışmalar da, PSP alanı için önemli katkılar sunmaktadır. Özellikle son yıllarda dijital sağlık (Kurniadi vd., 2022; Pan vd., 2024), dijital iyi oluş (Arslankara vd., 2022; Rosič vd., 2024), çevrimiçi öz-düzenleme (Kilis & Yıldırım, 2018) gibi konular üzerine geliştirilen ölçme araçları ise PP bakış açısı ile insan teknoloji etkileşimini araştırmaya, anlamaya ve karşılaştırmaya imkan sağlamaya başlamıştır.

SP alanyazınındaki güncel durum değerlendirildiğinde, dünyada bu kavramı teorik olarak ele alan (Ancis, 2020; Fortuna, 2023; Piazza & Bering, 2009) ve yayınlanmış araştırmaları analiz eden (Howard & Jayne, 2015; Singh & Singh, 2019) çalışmalara rastlanmaktadır. Türkiye’de ise SP alanındaki projelerin (Zümbül ve Oğuz-Duran, 2026) ve müdahale programlarının (Öztürk ve Duran, 2026) incelendiği çalışmaların yanı sıra , Türkiye’deki SP araştırmalarında kullanılan ölçme araçlarının psikometrik özelliklerini incelendiği (Kabadayı, 2020) görülmektedir. Ancak hızla gelişen bu alanda, en yeni çalışmaları kapsayan ve SP ölçme araçlarında çocuk ergen grubuna veya PSP kavramına odaklanan bir çalışmaya ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu akademik gereksinimin temelinde, söz konusu yaş grubunun dijital dünyayla kurduğu hassas ve çok boyutlu etkileşim yatmaktadır. İnsan-teknoloji etkileşiminin çocuk ve ergenler üzerindeki davranışsal ve sosyal problemlere yol açma riski (Mistry vd., 2007) ile olumlu sosyal ve bilişsel gelişimi destekleme potansiyeli (Bittó-Urbanová, 2023; Greenfield & Yan, 2006) bir arada değerlendirildiğinde; bu yaş grubunun dijital ortamlarla etkileşimini kapsayıcı olarak ölçebilecek

araçlara duyulan ihtiyaç belirginleşmektedir. Dolayısıyla dijital dünyanın tehditlerine karşı koruyucu faktörleri saptayabilen geçerli, güvenilir ve güncel ölçme araçlarının mevcut durumunun analiz edilmesi stratejik bir öneme sahiptir. Bunun yanında, teknolojinin yalnızca karanlık tarafına odaklanan bir siberpsikoloji yaklaşımının, insan-teknoloji etkileşimini bütüncül bir biçimde anlamlandırmada yetersiz kalacağı söylenebilir. Bu nedenle PSp bakış açısı, kullanıcıların olumlu dönüşümünün altında yatan süreçlerin daha derinlemesine anlaşılmasını sağlaması, teknolojinin en uygun kullanımını belirlemede rol oynaması, faydalı etkileşimlerin neler olduğunu ortaya çıkarması, "nasıl" sorusunun ötesine geçerek "neden" sorusuna da cevap araması ve insan-teknoloji etkileşimine yeni bir bakış açısı getirmesi açılarından son derece önemlidir (Fortuna, 2023).

Uluslararası siberpsikoloji alanyazınında son yıllarda, insan-teknoloji etkileşiminin sıklıkla patolojik ve risk odaklı (bağımlılık, zorbalık vb.) bir perspektifle ele alındığına dair tartışmalar ortaya çıkmışken (Fortuna, 2023), Türkiye’de çocuk ve ergen örneklemeleriyle yürütülen çalışmalarda kullanılan ölçme araçlarının tematik yönelimlerinde de benzer bir metodolojik yığılma olup olmadığı henüz sistematik olarak haritalanmamıştır. Teknolojiyi yalnızca patoloji ve risk odaklı değerlendirmekten çıkarıp pozitif potansiyel, koruyucu faktörler gibi bağlamlarda değerlendiren PSp perspektifinin, mevcut ölçme araçları envanterindeki yeri belirsizliğini korumaktadır. Bu sebeplerle bu çalışma, Türkiye’de çocuk ve ergen grupları ile yürütülen araştırmalarda kullanılan siberpsikoloji odaklı ölçme araçlarının özelliklerini tespit etmenin yanı sıra bu ölçme araçlarını PSp bakış açısından değerlendirerek, dijital ortamda iyi oluşu destekleyecek bütüncül müdahaleler için ihtiyaç duyulan yeni ölçme alanlarına yönelik kanıta dayalı bir yol haritası sunmayı hedeflemiştir.

Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkiye’de çocuk ve ergen örneklemeleriyle yürütülen araştırmalarda kullanılan ölçme araçlarının yayımlandıkları yıllara, örneklem büyüklüklerine ve hedef yaş gruplarına (ilkokul, ortaokul, lise) göre dağılımı nasıldır?
2. İncelenen ölçme araçlarının odaklandıkları tematik konular (bağımlılık, zorbalık, güvenlik vb.) ve metodolojik türleri (uyarlama veya özgün geliştirme) bağlamındaki genel örüntüsü nedir?
3. PSp anlayışını kapsayan ölçme araçlarının genel dağılımdaki oranı nedir ve bu araçlar tematik odak, yaş grubu ve ölçme aracı türü açısından nasıl bir yapısal profil sergilemektedir?

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli ve Kapsamı

Yapılan araştırmada, nitel araştırma deseni ve doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi yöntemi, yazılı metinlerin toplanarak gözden geçirildiği, sorgulandığı ve analiz edildiği araştırma yöntemidir (O’Leary, 2017). Örneklem yöntemi olarak ise amaçlı örneklem türlerinden ölçüt örnekleme ile incelenek çalışmalar seçilmiştir. Ölçüt örnekleme, araştırmacının önceden belirlediği ölçütler çerçevesinde bu ölçütü karşılayan durumların ele alınmasıdır (Marshall & Rossman, 2014). Bu araştırmada kullanılmış olan ölçütler: araştırmanın Türkiye’deki çeşitli örneklemelerde gerçekleştirilmiş bir ölçme aracı uyarlama/geliştirme çalışması içermesi, örneklem 18 yaş altı çocuk ve ergenlerin dahil edildiğinin belirtilmiş olması, siberpsikoloji ve ruh sağlığı ile ilgili olması olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın

örneklemini/veri setini TOAD (Türkiye Ölçme Araçları Dizini) veritabanından elde edilen 68 makale oluşturmaktadır (Ek-1).

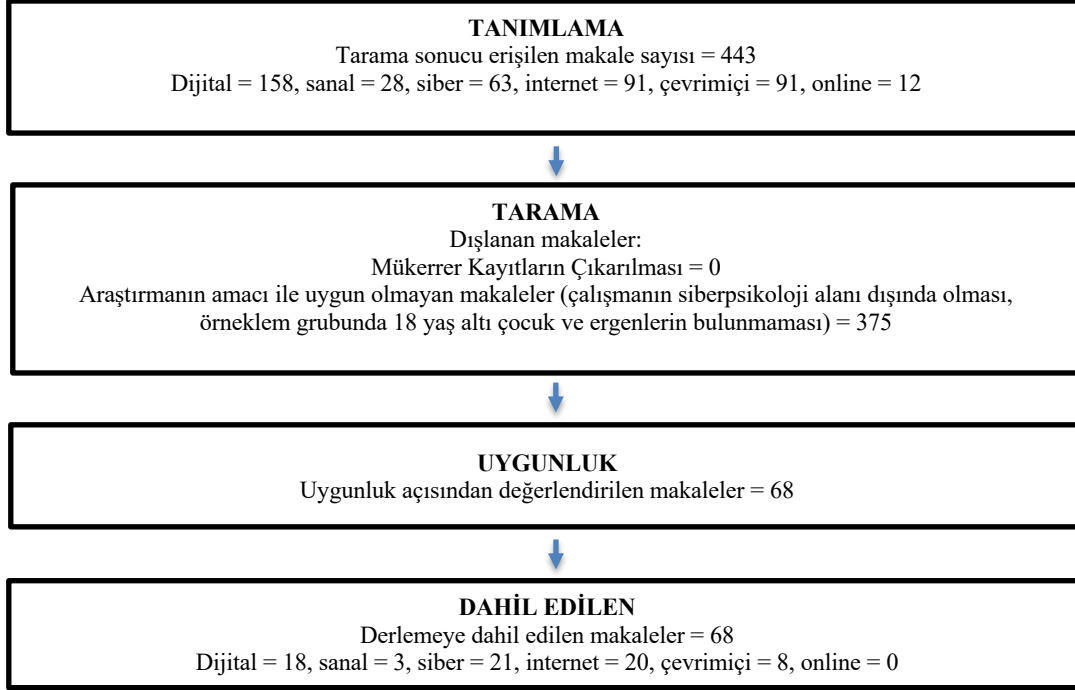
2.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada genel eğilimleri keşfetmek amaçlandığından; spesifik alt başlıklar (örn. siber zorbalık) yerine 'dijital, siber, internet, çevrimiçi' gibi geniş anahtar kelimelerin kullanılması gerekmiştir. Ancak bu geniş kavramlar TR Dizin veya WoS gibi genel veritabanlarında aratıldığında; mühendislikten bilgisayar bilimlerine, tıptan işletmeye kadar siberpsikolojiyle tamamen ilgisiz on binlerce sonuç (örneğin; dijital pazarlama, siber güvenlik yazılımları, nesnelerin interneti vb.) vermektedir. Öte yandan TOAD, doğası gereği yalnızca psikoloji, eğitim ve sosyal bilimler alanlarında geçerlik-güvenirlilik çalışması yapılmış 'ölçme araçlarını' barındıran tematik bir dizindir. Bu nedenle, TOAD üzerinde 'dijital, siber' gibi kelimelerle arama yapmak doğal bir filtreleme sağlamış ve ilgisiz disiplinleri dışarıda bırakarak doğrudan insan-teknoloji etkileşimini ölçen siberpsikoloji araçlarına ulaşılmasını mümkün kılmıştır. Ayrıca genel veri tabanları, ulaşılan binlerce makale arasından özgün ölçek geliştirme/uyarlama çalışmalarını, o aracın yalnızca veri toplama aracı olarak kullanıldığı nicel araştırmalardan ayırt edebilecek spesifik bir filtreleme seçeneği sunmamaktadır. Bununla birlikte, TOAD veritabanı, hem Türkiye hem de uluslararası endeksli yayınlarda yer alan ölçek çalışmalarına erişim imkânı sağlaması açısından stratejik bir avantaj sunmaktadır. Belirtilen bu gerekçeler ışığında, TOAD araştırmanın amacı doğrultusunda en işlevsel ve güvenilir veri kaynağı olarak seçilmiştir.

Tüm bu sebeplerle TOAD veritabanında araştırmanın amaçları doğrultusunda siberpsikoloji alanı ile ilgili sonuçları vermesi beklenen, “dijital, sanal, siber, internet, çevrimiçi, online” anahtar kelimeleri ile taramalar yapılmıştır. Taramalar sonucunda, “dijital” anahtar kelimesi ile 158, “sanal” anahtar kelimesi ile 28, “siber” anahtar kelimesi ile 63, “internet” anahtar kelimesi ile 91, “çevrimiçi” anahtar kelimesi ile 91, “online” anahtar kelimesi ile 12 sonuca ulaşılmıştır. Türkçe ve İngilizce metnine ulaşılan makale, tez, bildiriler araştırma kapsamına alınmıştır. Dışlama kriterleri çalışmanın siberpsikoloji alanı dışında olması, örneklem grubunda 18 yaş altı çocuk ve ergenlerin bulunmamasıdır. Bu amaçlar doğrultusunda ulaşılan makalelerden dışlanma kriterleri sebebiyle çalışma kapsamından çıkarıldıktan sonra tam metnine erişim sağlanabilen 68 makale araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmaların taranmasına dair akış şeması Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1

Ölçme Çalışmalarının Taranmasına Dair Akış Şeması

Yapılan çalışmada güvenilirliği sağlamak amacıyla veriler iki araştırmacı tarafından ölçek adı ve alt boyutları incelenerek bağımsız olarak kodlanmış ve çalışmaların hangi konu kategorilerine dahil olduğu seçilmiştir. Daha sonra yapılan bu bağımsız kodlar karşılaştırılmıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) formülü ile hesaplanan ve %80'in üzerinde olmasını tavsiye ettikleri kodlayıcılar arası uyum %86 olarak bulunmuştur. Farklı kategori görüşleri için ise uzlaşma toplantıları sonucu uzlaşma sağlanarak analize son şekli verilmiştir.

Araştırma kapsamında değişkenler arasındaki olası ilişkileri belirlemek amacıyla istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Ölçme araçlarının metodolojik türleri (uyarlama/geliştirme) ve hedef kitleleri (ilkokul, ortaokul, lise) ile kuramsal yönelimleri (Pozitif Siberpsikoloji odaklı olup olmama durumu) arasındaki ilişkileri test etmek için Fisher's Exact Test kullanılmıştır. Söz konusu testin tercih edilme nedeni; analiz edilen bazı alt kategorilerdeki frekans değerlerinin küçük olmasıdır. Fisher's Exact Test, özellikle küçük örneklemeler içeren çapraz tablolarda Ki-Kare testine oranla çok daha hassas sonuçlar sunduğu için yöntem bilimsel açıdan en uygun seçenek olarak belirlenmiştir. Analizler SPSS (Version 25) programı üzerinden, $p < .05$ anlamlılık düzeyinde gerçekleştirilmiştir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Yapılan çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen Veri Analiz Formu (Ek 1) ile toplanmış ve dahil edilen yayınlar yıllara göre sıralanarak analiz edilmiştir. Veri Analiz Formu ölçme aracı adı, konusu, yazarlar, yayın yılı, ölçeğin konusu, ölçme aracı türü (uyarlama/geliştirme), orijinal ölçme aracı kaynağı, örneklem grubu, örneklem büyüklüğü, ölçme aracı madde sayısı, ölçme aracı faktör sayısı, ölçme aracı faktörlerinin isimleri bilgilerinden oluşmaktadır.

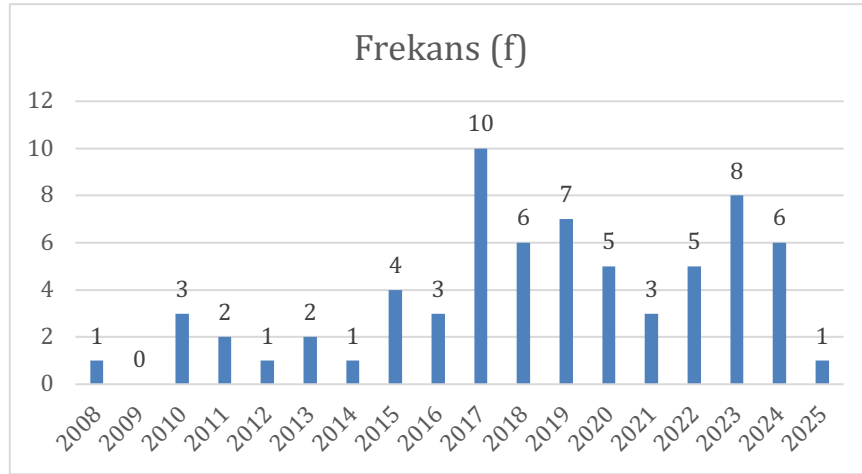
BULGULAR

3.1. Ölçme Araçlarının Yıllarına, Örneklem Büyüklüklerine Ve Hedef Yaş Gruplarına Göre Dağılımına Dair Bulgular

Siberpsikoloji alanında Türkiye’de çocuk ve ergen örneklemelerinde yürütülen araştırmalarda kullanılan ölçme araçlarının yayımlandığı yıllara göre dağılımının frekans grafiği Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2

Ölçme Araçlarının Uyarlandığı/Geliştirildiği Yıllara Göre Dağılımı

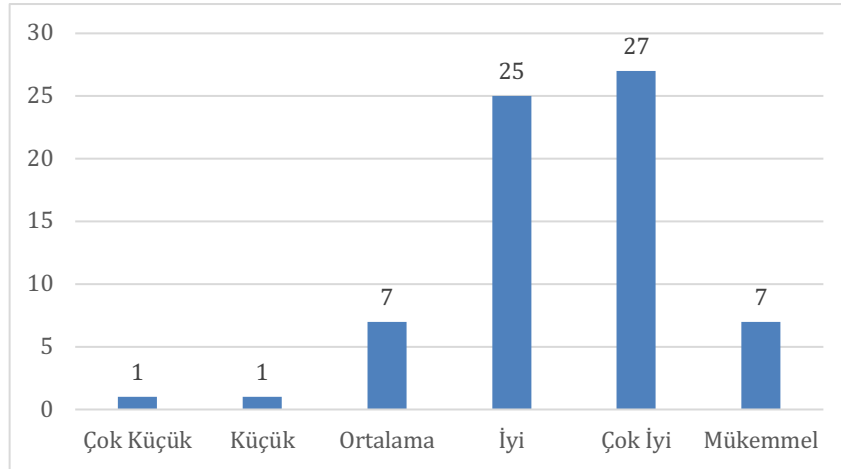

Şekil 2’de görüldüğü gibi, bu alanda ilk olarak 2008 yılında bir yayın alanyazına eklenirken, 2009 yılı sonrası konu ile ilgili her yıl en az bir ölçme aracı çalışması uyarlanmış/geliştirilmiştir. 2017 yılında, ölçme araçlarının sayısı hızlı bir artış göstermiş, izleyen yıllarda düşüş gösterse de ilk yıllardaki sayıların üzerinde kalmıştır. Buna göre, geliştirilen veya uyarlanan ölçme araçlarının sayısında yıllara göre doğrusal bir artış söz konusu olmasa da 2017 yılından itibaren genel bir artış gözlenmektedir. En fazla ölçme aracının görüldüğü 2017 yılındaki 10 ölçme aracından beşi aynı yayın kapsamında geliştirilmiş veya uyarlanmış olduğundan (bkz. Mihçı & Çakmak, 2017) bu araçlar toplam altı yayında bulunmaktadır.

Türkiye’deki çocuk ergen örneklemelerindeki siberpsikoloji araştırmalarında kullanılan ölçme araçları, araştırmalardaki örneklem büyüklükleri bakımından incelenirken, Comrey ve Lee (1992, s. 217)’nin örneklem büyüklükleri sınıflaması kullanılmıştır. Buna göre örneklemeler çok küçük (50), küçük (100), ortalama (200), iyi (300), çok iyi (500) ve mükemmel (1000) olarak kategorize etmiştir. Bu kategorilere göre, çalışma kapsamında incelenen ölçme aracı çalışmalarının örneklem büyüklüklerine göre dağılımı Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 3

Ölçme Aracı Çalışmalarının Örneklem Kategorilerine Göre Dağılımı

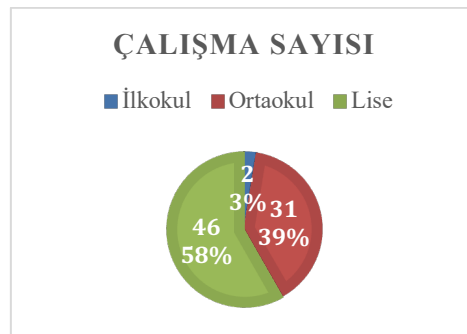

Ölçme aracı çalışmalarının örneklem büyüklüğüne göre kategorilerdeki dağılımına bakıldığında, 50-100 arası (çok küçük) bir, 100-200 arası (küçük) bir, 200-300 arası (ortalama) yedi, 300-500 arası (iyi) 25, 500-1000 arası (çok iyi) 27 ve 1000'in üstü (mükemmel) yedi çalışmanın bulunduğu görülmektedir. Çalışmalar iyi ve çok iyi örneklemelerde yoğunlaşmıştır. Kline (2014), faktör analizi için 200 kişilik örneklem alınmasının yeterli olduğunu, ancak daha büyük örneklem alınmasının faydalı olacağını belirtmektedir. Buna göre yapılan 68 çalışmanın 66'sının (%97) ortalamanın üstünde ve yeterli örneklem ile gerçekleştirildiği söylenebilir.

Mevcut araştırma kapsamında ölçme araçlarının örneklem gruplarına göre ilkökul, ortaokul ve lise kademelerinde kullanım yoğunlukları incelenmiştir. Bu kullanımların sayı ve yüzdelerini gösteren grafik Şekil 4'te yer almaktadır.

Şekil 4

Yaş Gruplarına Göre Ölçme Aracı Kullanım Yoğunluğu

Şekil 4'te görüldüğü gibi, çalışmaların dahil edildiği örneklemelerde ilkökul, ortaokul ve lise çağı öğrenci gruplarının her biriyle yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Çalışmaların örneklemine en az dahil ettiği grup ilkökul grubu olup, yalnızca iki ölçme aracının uyarlama çalışmasında bu gruptan katılımcılara ulaşıldığı belirtilmiştir. 46 ölçme aracı ise örneklemine lise kademesinden katılımcıları dahil etmiştir ve bu en çok çalışılan grup olmuştur.

3.2. Ölçme Araçlarının Odaklandıkları Tematik Konular ve Metodolojik Türleri (Uyarlama/Geliştirme) Bağlamındaki Genel Örüntülerine Dair Bulgular

İncelenen ölçme araçlarının konularına ilişkin yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Ölçme Araçlarının Konularına Göre Dağılımı

Konu Kategorisi	Örnek Ölçme Araçları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Siber Zorbalık / Mağduriyet	Siber Mağduriyet ve Zorbalık Ölçeği, Siber Mağduriyet Duygusal Etki Ölçeği, Siber Zorbalık Tehlike Düzeyi Ölçeği	16	23.53%
Bağımlılık / Problemlili Kullanım	Çocuklar İçin Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği, Genelleştirilmiş Problemlili İnternet Kullanım Ölçeği, Dijital Bağımlılık Ölçeği	23	33.82%
Etik Algısı	İnternet Etiği Tutum Ölçeği, Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Ortamda Ahlaki Değerlere Dönük Algıları Ölçeği	2	2.94%
Güvenlik	Çevrimiçi Güvenlik Ölçeği, Çevrimiçi Mahremiyet Ölçeği, Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Güvenli İnternet Kullanımı Farkındalık Ölçeği	3	4.41%
Kullanım Motivasyonları	Çevrimiçi Oyun Oynama Motivasyonları Ölçeği, İnternet Kullanım Amaçları Ölçeği, Dijital Oyun Oynama Motivasyonu Ölçeği, Çevrimiçi Oyunlara Katılım Amaçları Ölçeği	4	5.88%
Negatif Duygudurum ve Davranış	Ergenler İçin Siber Agresyon Ölçeği, Siber Saldırganlık Ölçeği, Çevrimiçi Antisosyal Kişilik Ölçeği	3	4.41%
Dijital Risk ve Tehditler	Çevrimiçi Uygunsuz İçerik Ölçeği, Sanal Dünya Risk Algısı Ölçeği, Dijital Sosyal Baskı Ölçeği, Çevrimiçi Çocuk İstismar Riski Ölçeği	4	5.88%
Diğer	İnternet Kullanımında Ebeveyn Aracılığı Ölçeği, Ergenler İçin Çevrimiçi Duygu Ölçeği, Lise Öğrencilerinin Dijital Oyunlarla Elde Ettikleri 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Algı Ölçeği, İnternete Yönelik Tutum Ölçeği, Çevrimiçi Olumlu Sosyal Davranış Ölçeği, Dijital Tükenmişlik Ölçeği, Dijital İyi Oluş Hali Ölçeği, İnternette Yabancılarla Etkileşim Ölçeği, ...	13	19.1%
Toplam		68	100.00

İncelenen ölçme araçları konularına göre gruplandırıldığında sekiz grup ortaya çıkmıştır. Bu gruplarda siber zorbalık/mağduriyet, bağımlılık/problemlili kullanım, etik algısı, güvenlik, kullanım motivasyonları, negatif duygudurum ve davranış, dijital risk ve tehditler konularının incelendiği görülmektedir. 13 çalışma ise herhangi bir kategoriye dahil olmayan ölçme araçlarından oluşmaktadır.

Konular arasında en yoğun çalışılanın, 23 ölçme aracı ile bağımlılık/problemlili kullanım alanında olduğu görülmektedir. Bu alandaki çalışmalar katılımcıların bağımlılık belirtileri gösterip göstermediğini inceleyen ölçme araçlarından oluşmaktadır. Ölçülen belirtiler yoksunluk, kontrol kaybı, sosyal kopma, aşırı odaklanma, bireysel ve sosyal görev ve ödevlerin ertelenmesi veya bağımlılık tanı ölçütleri gibi çeşitli faktörler altında incelenmiştir.

En çok çalışılan konu alanlarında ikinci sırada siber zorbalık/mağduriyet kategorisi bulunmaktadır. Bu konu alanındaki makalelerden önemli bir bölümü zorbalık yapma ve zorbalığa

uğrama durumlarını tespit etmeyi hedeflemiştir. Bu ölçme araçlarından bazıları konu alanını mağduriyet, tanık olma, zorbalık gibi faktörlerle incelerken, bazıları ise dışlanma, duygusal zarar görme ve aşağılanma, sözel siber zorbalık gibi faktörlerle incelemiştir. Bunun yanında, çalışmalardan bazıları başa çıkma becerilerini, bazıları ise mağduriyetin duygusal etkilerini incelemiştir. Siber zorbalığa karşı duyarlılık ve farkındalık durumları da araştırılmıştır.

Etik algısı alanındaki ölçme araçları, katılımcıların dijital kullanımlarında etiğe ne kadar hassasiyet gösterdiklerini ölçmeye yönelmiştir. Bu kapsamda, bilgisayar korsanlığı ve insanları rahatsız etme, telif hakları, sanal dürüstlük, hakkaniyet, sorumluluk gibi faktörleri kapsayan ölçme araçları üzerinde çalışılmıştır.

Güvenlik alanındaki ölçme araçlarının, dijital dünyayı güvenli kullanmaya dair bilgi ve becerileri ölçmeyi amaçladıkları görülmüştür. Bu ölçme araçlarında, güvenli ve güvenli olmayan davranışlar, aile ile paylaşma gibi boyutlar elde edilmiştir.

Kullanım motivasyonları alanındaki ölçme araçlarının büyük bölümü oyun oynama motivasyonlarının başarı, rekabet, sosyalleşme, eğlence gibi boyutlarını araştırmıştır. Bunun dışında kalan bir çalışma ise lise kademesinde interneti kullanma motivasyonlarını eğitim, eğlence, psikolojik gereksinimler, sosyalleşme, bilgi erişimi gibi faktörler altında sorgulamıştır.

Negatif duygudurum ve davranış alanındaki ölçme araçları, çocuk ve ergenlerin dijital dünyada gösterdikleri negatif duygudurum ve gösterdikleri davranışları kapsamaktadır. Bu kapsamda dışlayıcı siber agresyon, görsel/sözel siber agresyon, huzursuzluk verme ve alay etme, kullanıcı hesabına yönelik siber saldırganlık, tehdit, dışlama, sahte hesap gibi boyutlar incelenmiştir.

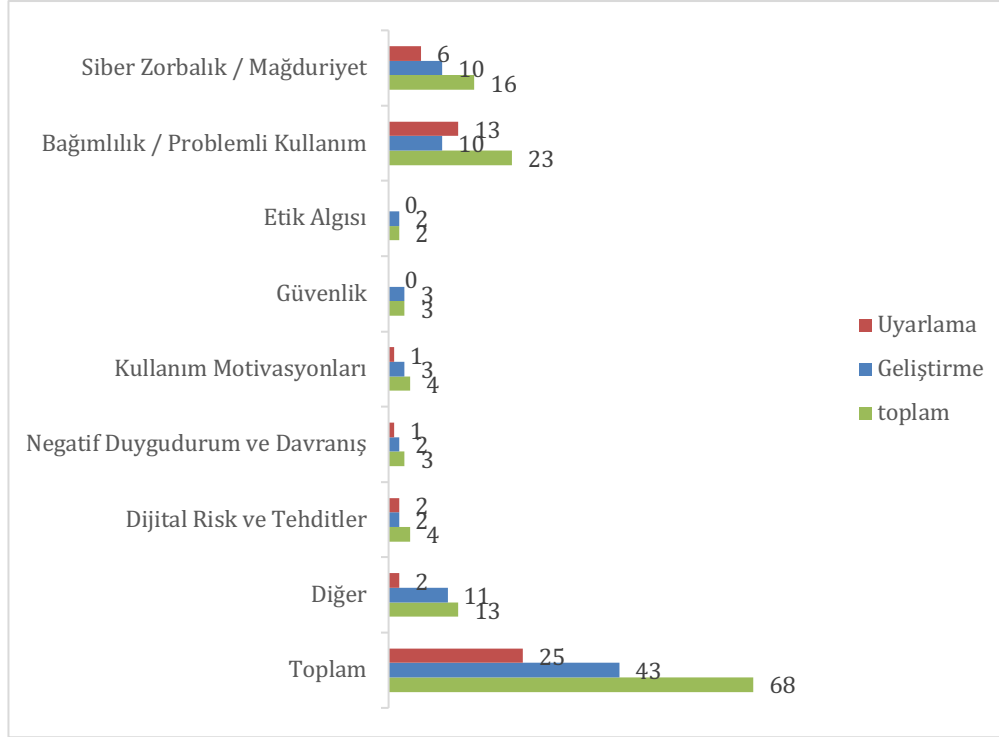
Dijital risk ve tehditler alanındaki ölçme araçları, bireylerin dijital dünyada karşılaşabileceği olası riskleri ele almışlardır. Bu konuları, sanal yolsuzluk, sanal değer kaybı, sanal olasılık, sanal fırsat, sanal farkındalık, gizlilik, yakınlık, erişkinleri haberdar etme, tedbirli yaklaşım gibi faktörlerle incelemişlerdir.

Araştırma kapsamında incelenen bazı çalışmalar ise herhangi bir kategorinin dışında kalmıştır. Konu kategorilerinin dışındaki bu ölçme araçlarında ise internete yönelik tutum, çevrimiçi nezaket, çevrimiçi olumlu sosyal davranış, ebeveyn aracılığı, oyun biliş, dijital tükenmişlik, çevrimiçi duygu, dijital iyi oluş hali, internet oyunlarına özlem, ergenlere yönelik internet özgeciliği, yabancılarla etkileşim, dijital oyunlarla elde edilen becerilere ilişkin algı ve dijital yorgunluk konuları araştırılmıştır.

Bu araştırmada, siberpsikoloji alanında Türkiye’de çocuk ve ergen örnekleminde yürütülen araştırmalarda kullanılan ölçme araçlarının uyarlama mı yoksa geliştirme çalışması mı olduğu incelenmiştir. İncelenen ölçme aracı uyarlama ve geliştirme çalışmalarının konularına göre dağılımı Şekil 5’te verilmiştir.

Şekil 5

Uyarlama/Geliştirme Çalışmalarının Ölçme Aracı Konularına Göre Dağılımı

Şekil 5'te görüldüğü gibi, ölçme araçlarının toplam sayısına bakıldığında çoğunluğunun geliştirme (43 ölçme aracı), daha az kısmının ise uyarlama (25 ölçme aracı) çalışması olduğu görülmektedir. Konu alanlarına özel olarak bakıldığında ise bağımlılık/problemlili kullanım alanındaki ölçme araçlarında uyarlama çalışmalarının sayısının daha fazla olduğu; dijital risk ve tehditler alanındaki ölçme araçlarının uyarlama ve geliştirme sayısının eşit olduğu; negatif duygudurum ve davranış, kullanım motivasyonları, güvenlik, etik algısı, siber zorbalık/mağduriyet konu alanlarında ise ölçme aracı geliştirme çalışmalarının sayılarının daha fazla olduğu görülmektedir. Güvenlik ve etik algısı konu alanlarında hiç uyarlama çalışması bulunmamakta, ölçme araçlarının tamamı geliştirme çalışmalarından oluşmaktadır.

3.3. Psp Anlayışını Kapsayan Ölçme Araçlarının Genel Dağılım İçindeki Oranına Ve Bu Araçların Tematik Odak, Yaş Grubu Ve Ölçme Aracı Türü Açısından Yapısal Profiline Dair Bulgular

Seligman'ın (2011) İyi Oluş Teorisinin yansıttığı PP çerçevesi ve Fortuna'nın (2023) "İnsanların teknolojiyle ve teknoloji aracılığıyla etkileşimde bulunarak elde ettikleri refaha, hangi koşullar ve süreçler katkıda bulunur?" sorusunun yansıttığı PSp çerçevesinde değerlendirilerek, pozitif anlayışı kapsadığı belirlenen ölçme araçlarının yayınlandığı yıllara göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2*PSp Anlayışını Kapsayan Ölçme Araçlarının Yayınlandığı Yıllara Göre Dağılımı*

Yıl	Frekans (n)	Yüzde (%)
2025	1	5.88%
2024	2	11.76%
2023	1	5.88%
2022	2	11.76%
2021	1	5.88%
2020	1	5.88%
2019	2	11.76%
2018	1	5.88%
2017	5	29.41%
2014	1	5.88%
Toplam	17	100%

Çalışma kapsamında incelenen ölçme araçlarının 17'si konu ve faktörler açısından PSp anlayışını kapsamına dahil eden ölçme araçları olarak nitelendirilmiştir. 51'i ise PSp alanına uygun olmayan ölçme araçlarıdır. PSp anlayışını kapsamına dahil eden ilk ölçme aracı geliştirme/uyarlama çalışması 2014 yılında yayınlandıktan sonra 2017 yılına kadar bir çalışma bulunmayıp, bu yıldan sonra her sene en az bir çalışma yayınlanmış ve çalışmalar genellikle yıllara göre benzer bir dağılım göstermiştir. Ancak 2017 yılında 5 ölçeğin geliştirildiği gözlenmektedir. Bu ölçme araçlarının 3'ü aynı yayında yer almakta olup, aynı çalışma kapsamında geliştirilmiş farklı ölçme araçlarıdır (bkz. Mıhçı & Çakmak, 2017).

Araştırma kapsamında siberpsikoloji ölçme araçları incelenirken 2017 yılı milat kabul edilerek, bu tarihin öncesi ve sonrası olmak üzere iki kategori oluşturulmuştur. Yıllara göre PSp anlayışını kapsayıp kapsamama durumu analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3*Siberpsikoloji Ölçme Araçlarının Yıllara Göre PSp Anlayışını Kapsama Durumu*

Yayın Dönemi	PSp Anlayışını Kapsamayan (n)	PSp Anlayışını Kapsayan
1. Dönem (2008 - 2016)	16	1
2. Dönem (2017 - 2025)	35	16
Toplam	51	17

Yapılan analiz sonucunda, yayın dönemi ile PSp anlayışını kapsama durumu arasındaki ilişki istatistiksel anlamlılık sınırında bir eğilim göstermektedir (Fisher's Exact Test, $p = .051$). Bu değer .05 anlamlılık eşiğinin çok az üzerinde kalmakla beraber, PSp anlayışını kapsayan araçların oranındaki artışın boyutu (%5.8'den %31.4'e çıkış) güçlü bir trende işaret etmektedir. Çalışma kapsamında incelenen, PSp anlayışını kapsayan ölçme araçlarının özellikleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4*PSp Anlayışını Kapsayan Ölçme Araçlarının Özellikleri*

Ölçme Aracı Adı	Ölçme Aracı Konusu	Faktörler	Yaş Grubu	Örneklem Büyüklüğü	Ölçme Aracı Türü / Kaynağı	Madde Sayısı
Çevrimiçi Oyun Oynama Motivasyonları Ölçeği (Dindar & Akbulut, 2014)	Kullanım Motivasyonları	Başarı (İlerleme, Mekanik, Rekabet); Sosyal: (Sosyalleşme, İlişki, Takım çalışması); Kendini Kaptırma: (Keşif, Rol yapma, Kişiselleştirme, Kaçış)	Karma	307	Uyarlama (Yee, 2006)	39
İnternet Kullanım Amaçları Ölçeği (Akar, 2017)	Kullanım Motivasyonları	Eğitim; Eğlence; Psikolojik Gereksinimler; Sosyalleşme; Bilgi Erişimi	Lise	1002	Geliştirme	29
İnternete Yönelik Tutum Ölçeği (Karadeniz & Akpınar, 2017)	Diğer	İnternetten Hoşlanma; İnternetin Yararlı Olduğuna İnanma; İnternet Kullanımı	Ortaokul	1300	Geliştirme	25
Çevrimiçi Güvenlik Ölçeği (Mıhçı & Çakmak, 2017)	Güvenlik	Çevrimiçi Güvenli Olmayan Davranışlar; Çevrimiçi Güvenli Davranışlar	Ortaokul	528	Geliştirme	11
Çevrimiçi Nezaket Ölçeği (Mıhçı & Çakmak, 2017)	Diğer	Zamana Yönelik Duyarlılık; İçeriğe Yönelik Duyarlılık	Ortaokul	528	Geliştirme	8
Dijital Oyun Oynama Motivasyonu Ölçeği (DOOMÖ) (Demir & Hazar, 2018)	Kullanım Motivasyonları	Başarı ve Canlanma; Merak ve Sosyal Kabul; Oyun İsteğinde Belirsizlik	Ortaokul	513	Geliştirme	19
Çevrimiçi Olumlu Sosyal Davranış Ölçeği (Anlı, 2019)	Diğer	Deneyimlenen ÇOSD; Uygulanan ÇOSD	Ortaokul	342	Uyarlama (Erreygers vd., 2018)	16
İnternet Kullanımında Ebeveyn Aracılığı Ölçeği (Atalan Ergin & Kapçı, 2019)	Diğer	Kontrol/Kısıtlama; Etkin Aracılık; İzleme	Ortaokul	718	Geliştirme	20
İnternet Oyun Biliş Ölçeği (Cakiroglu & Gormez, 2020)	Diğer	Oyun Ödül Değeri ve Somutluğu Hakkındaki İnançlar; Oyun Davranışına Yönelik Uyumsuz ve Katı Kurallar; Özsaygı Gereksinimlerini Karşılama İçin Oyuna Aşırı Güvenme; Sosyal Kabul Kazanma Yöntemi Olarak Oyun Oynama	Lise ve üstü	327	Geliştirme	24

Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Ortamda Ahlaki Değerlere Dönük Algıları Ölçeği (Korkmaz vd., 2021)	Etik Algısı	Hakkaniyet-Sorumluluk; Merhamet-Dürüstlük; Mahremiyet-Nezaket	Ortaokul	266	Geliştirme	17
Ergenler İçin Çevrimiçi Duygu Ölçeği (Yılmaz vd., 2022)	Diğer	Gurur; Kaygı; Sıkılma; Umutsuzluk; Yalnızlık; Zevk Alma	Ortaokul , lise	3655	Geliştirme	26
Dijital İyi Oluş Hali Ölçeği (Arslankara vd., 2022)	Diğer	Dijital Memnuniyet; Güvenli ve Sorumlu Davranış; Dijital İyilik Hali	Karma	367	Geliştirme	12
Ergenlere Yönelik İnternet Özgeçiliği Ölçeği (Bilgiz Akbayır & Peker, 2023)	Diğer	Sanal Destek; Sanal Bilgilendirme; Sanal Koruma	Lise	346	Geliştirme	11
Lise Öğrencilerinin Dijital Oyunlarla Elde Ettikleri 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Algı Ölçeği (Koçak vd., 2024)	Diğer	Eleştirel Düşünme; İşbirliği; Problem Çözme; Yaratıcı Düşünce; İletişim	Lise	267	Geliştirme	23
Çevrimiçi Oyunlara Katılım Amaçları Ölçeği (Korkın Varanok & Şahin, 2024)	Kullanım Motivasyonları	Başarı Alt Ölçeği; Eğlence; Sosyalleşme Alt Ölçeği	Ortaokul	214	Geliştirme	16
Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Güvenli İnternet Kullanımı Farkındalık Ölçeği (İlhan & Korkmaz, 2025)	Güvenlik	Aileyle Paylaşmak; Güvenmek; Güvenli Kullanım; Bilgi Paylaşımı	Ortaokul	561	Geliştirme	27

Tablo 4 incelendiğinde, PSp ölçme araçlarının örneklem büyüklüklerinin tamamının 200'ün üzerinde olduğu görülmektedir. Kline (2014), bu örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterli olduğunu belirtmektedir. Bunun yanında Comrey ve Lee (1992)'nin sınıflandırmasına göre üç ölçme aracı ortalama, beş ölçme aracı iyi, altı ölçme aracı çok iyi, üç ölçme aracı mükemmel örneklem büyüklüklerinde çalışılmıştır. Örneklem yaş grupları incelendiğinde, 11 ölçme aracında ortaokul yaş grubu, beş ölçme aracında ise lise yaş grubu ile çalışıldığı görülmektedir. İki çalışmada karma yaş grubu ile çalışılmış ve bu çalışmalarda özel olarak hangi yaşlardan örneklem alındığı belirtilmemiştir. İlkokul örnekleminde çalışılan PSp ölçeği ise bulunmamaktadır. Çalışmada ölçeklerin örnekleme dahil ettiği yaş gruplarına göre PSp anlayışını kapsayıp kapsamama durumu analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5*Ölçme Araçlarının Yaş Grupları ve PSp Anlayışını Kapsama Durumuna Göre Dağılımı*

Örneklem Grubu	PSp Anlayışını Kapsamayan (n)	PSp Anlayışını Kapsayan (n)	Toplam (n)
Lise	25	4	29
Ortaokul	5	7	12
Toplam	30	11	41

Araştırma kapsamında incelenen ölçme araçlarının kapsamlarına dahil ettikleri örneklem grupları (ortaokul/lise) ile kuramsal yönelimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır (Fisher's Exact Test, $p = .007$). Lise düzeyindeki öğrencileri hedefleyen araçların %86.2'si ($n=25$) risk ve patoloji odaklıyken; ortaokul düzeyindeki öğrencilere yönelik geliştirilen araçların yarısından fazlasının (%58.3, $n=7$) PSp odaklı olduğu görülmüştür.

PSp alanındaki ölçme araçlarında çoğunlukla dijital araçları kullanım motivasyonları, başarı, sosyalleşme, eğitim, eğlence, psikolojik gereksinimler, bilgi erişimi gibi çeşitli faktörler yer almıştır. Dijital güvenlik konulu ölçme araçlarına yönelik çalışmalar ise PSp bakış açısına uygun bir diğer alan olup bu çalışmalarda güvenli dijital kullanıma dair bilgi ve beceriler araştırılmıştır. Bunun dışında internete yönelik tutum, çevrimiçi olumlu sosyal davranış, ebeveyn aracılığı, oyun biliş, etik algısı, çevrimiçi duygu, dijital iyi oluş hali, internet özgeciliği, dijital oyunlarla elde edilen becerilere ilişkin algı, çevrimiçi nezaket konularında hem uyarılma hem de ölçme aracı geliştirme çalışmaları yapılmıştır.

Genel olarak, incelenen PSp ölçme aracı çalışmalarının ikisinin uyarılma, 15'inin ise geliştirme çalışması olduğu görülmüştür. Uyarılma çalışması yapılan ölçme araçlarından biri çevrimiçi oyun oynama motivasyonlarını karma yaş grubunda çalışmış, diğeri ise çevrimiçi olumlu sosyal davranışları ortaokul katılımcı grubunda incelemiştir. Araştırma kapsamında incelenen ölçme araçlarının PSp anlayışını kapsama durumu ile bu araçların uyarılma/geliştirme durumları arasındaki ilişkinin istatistiksel anlamlılığı analiz edilmiştir. Söz konusu ilişkiye dair çapraz tablo sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6*Ölçme Araçlarının PSp Anlayışını Kapsama Durumu ve Geliştirilme Türlerine Göre Dağılımı*

	Geliştirme (n)	Uyarılma (%)	Toplam
PSp Anlayışını Kapsayan	15	2	17
PSp Anlayışını Kapsamayan	28	23	51
Toplam	43	25	68

Tablo 6 incelendiğinde, bir ölçme aracının PSp anlayışını kapsama durumu ile o aracın türü (geliştirme/uyarılma) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (Fisher's Exact Test, $p = .019$). Elde edilen bulgular, PSp anlayışını kapsayan araçların neredeyse tamamına yakınının (%88.2) geliştirme çalışması olduğunu; PSp anlayışını kapsamayan araçlarda ise uyarılma oranının (%45.1), PSp odaklı araçlara (%11.8) kıyasla çok daha yüksek bir orana ulaştığını göstermektedir.

Ölçme araçlarının madde sayılarına bakıldığında, dört ile 39 arasında değişen madde sayıları tespit edilmiştir. En az madde sayısının ortaokul öğrencileri ile geliştirilen Çevrimiçi Mahremiyet Ölçeği'ne ait olduğu görülmektedir. En yüksek madde sayısı ise bir uyarlama çalışması olan Çevrimiçi Oyun Oynama Motivasyonları Ölçeği'ne aittir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Siberpsikoloji, teknolojinin hızla yaygınlaşmasıyla son derece önemli bir araştırma alanı haline gelmiştir (Singh & Singh, 2019). Son yıllarda PP anlayışının bir yansıması olarak PSp kavramı da alanyazında yerini almıştır. Bu çalışmada, siberpsikoloji alanında Türkiye'de 18 yaş altı çocuk ve ergen örneklemelerinde geliştirilen veya uyarlanan 68 ölçme aracı, yılları, örneklem büyüklükleri, örneklem yaş gruplarına göre analiz edilerek mevcut alanyazının genel durumu ortaya konulmuştur. Bu taramanın ötesinde araştırma, araçların odaklandığı tematik konular ve metodolojik türleri (uyarlama/geliştirme) arasındaki örüntüleri incelemeyi ve PSp bakış açısının bu dağılım içindeki yeri ve yapısal profilini belirlemeyi amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, alanyazının sadece niceliksel gelişimini değil, aynı zamanda kuramsal yönelimler ile metodolojik tercihler arasındaki istatistiksel ilişkileri de tartışmaya açarak Türkiye'deki siberpsikoloji birikiminin niteliğine dair bir değerlendirme sunmaktadır.

Çalışmanın, 2008 yılında başlayan siberpsikoloji araştırmalarının, 2017 sonrasında belirgin bir artış gösterdiğine ilişkin bulgularının, son yıllarda psikoloji perspektifinden teknoloji ile insan davranışının etkileşimini inceleyen çalışmaların sayısında artış olduğunu ifade eden alanyazınla (Ancis, 2020; Suler, 2003) uyumlu olduğu görülmektedir. İncelenen ölçme aracı uyarlama/geliştirme çalışmalarının örneklem büyüklükleri değerlendirildiğinde, yapılan çalışmaların çoğunda yeterli örneklem ile çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. Örneklemelerdeki yaş grupları çoğunlukla ortaokul ve lise dönemindeki bireylere odaklanmış olup yalnızca %3'lük bir çalışmanın örneklemine ilkökul yaş grubunun dahil edildiği görülmektedir. Alanyazında ilkökul yaş grubunda teknoloji kullanımının önemli pozitif ve negatif etkileri olduğu bildirilmekte olduğundan (Yoluç et al., 2024), bu grup ile yapılacak çalışmalarda kullanılacak ölçme araçları son derece önem taşımaktadır.

Mevcut çalışma kapsamında incelenen çalışmalarda, ölçme araçlarının odaklandığı konular olarak siber zorbalık/mağduriyet, bağımlılık/problemlili kullanım, etik algısı, güvenlik, kullanım motivasyonları, negatif duygudurum ve davranış, dijital risk ve tehditler olmak üzere yedi alan tespit edilmiştir. Bu alanlardan herhangi birine dahil olmayan çalışmalar ise “diğer” kategorisi altında toplanmıştır. Elde edilen bulgular incelendiğinde, bağımlılık/problemlili kullanım ve siber zorbalık/mağduriyet konularında çalışmaların yoğunlaştığı görülmektedir. Yalnızca bu iki konu alanındaki çalışmalar toplam çalışmaların yarısından fazlasını (%57) oluşturmaktadır. Bu bulgu, alanyazında da söz konusu iki konunun sıkça çalışıldığına (Ancis, 2020) ve bu konulardaki ölçme araçlarındaki yoğunluğa (Kabadayı, 2020) dair ifadelerle örtüşmektedir.

Her ne kadar ölçme aracı uyarlama çalışmaları pratik olarak avantaj sağlasa da (Hambleton & Patsula, 1999), Cronbach (1990), kültürlerarası karşılaştırma gibi özel amaçlar dışında mevcut kültüre özgü olarak üretilen ölçme aracı geliştirme çalışmalarının, ölçme aracı uyarlamaya kıyasla daha uygun olacağını belirtmiştir. Mevcut çalışma kapsamında incelenen ölçme aracı geliştirme çalışmaları toplam çalışmaların %63'ünü oluşturmaktadır. Bu durum pratik avantajlarına rağmen kültüre özgü ihtiyaçlar sebebiyle ölçme aracı geliştirme ihtiyacının duyulması ile veya alanyazındaki boşluk ile açıklanabilir. Bulgular, konu alanlarından güvenlik ve etik algısı alanında ölçme aracı uyarlama çalışmasının hiç yapılmadığını göstermektedir. Her ne kadar hem etik algısı (Lau & Yuen, 2014) hem de güvenlik alanında (AlSobeh et al., 2023; Chai et al., 2009; Yan et al., 2021) Türkiye dışında bu konularda çocuk ve ergenler için

geliştirilmiş ölçme araçlarına yönelik çalışmalar mevcut olsa da bu konuda uyarılama yapmanın tercih edilmediği görülmektedir.

Daha önce 2000-2020 yılları arasında Türkiye'deki siberpsikoloji ölçme araçlarının psikometrik özellikleri ile çalışmasını gerçekleştirmiş olan Kabadayı (2020), Türkiye'de ölçme aracı geliştirme ve uyarılama ihtiyacı olan alanlar olarak "phubbing", FOMO, nomofobi, e-spor, obsesif çevrimiçi alışveriş bozukluğu, siber pornografi bağımlılığı, siber dedikodu, YouTube'un obsesif kullanımı, sorunlu çevrimiçi kumar bozukluğu, siber flört şiddeti envanteri, siber flört istismarı ölçeği ve ringxiety konularına dikkat çekmiştir. Ancak söz konusu çalışmadan sonra geçen süre boyunca, bu alanlarda çocuk veya ergenler için önerilen bir ölçme aracı çalışmasına bu araştırma kapsamında rastlanmamıştır. Her ne kadar bu konularda yapılmış çalışmalarda alanyazında hâlâ bir boşluk olduğu görülse de, 2020 yılı sonrasında, önerilerin dışında dijital iyi oluş (Arslankara et al., 2022), dijital sosyal baskı (Dula & Güler, 2022), dijital yorgunluk (Tutar & Mutlu, 2024) gibi siberpsikoloji alanında farklı ölçme araçlarının geliştirme veya uyarılama çalışmalarının yapıldığı görülmektedir.

Alanyazında, teknolojinin karanlık tarafına odaklanılan çalışmaların yanında, PSp alanında yapılan çalışmaların azınlıkta olduğundan bahsedilmiştir (Fortuna, 2023). Mevcut çalışmadaki bulgular benzer şekilde siberpsikoloji alanında çocuk ve ergen örneklemi ile yapılan çalışmalar içinde PSp bakış açısını kapsayan çalışmaların azınlıkta kaldığını göstermektedir. Bu çalışmaların içinde ise siberpsikoloji alanında sınırlı ölçme aracı çalışması bulunan ilkökul örneklemi için PSp ölçeği bulunmaması alandaki önemli bir boşluktur.

Çalışmanın önemli sonuçlarından biri, siberpsikoloji alanyazınında yaş gruplarına göre kuramsal bir yaklaşım farklılaşmasına gidilmiş olmasıdır ($p = .007$). Elde edilen bulgular bağımlılık, siber zorbalık ve risk odaklı çalışmaların ağırlıklı olarak lise dönemindeki ergenlere yoğunlaştığını, buna karşın dijital iyi oluş, çevrimiçi nezaket ve pozitif gelişim gibi PSp çalışmalarının anlamlı düzeyde daha erken yaşlarda (ortaokul) toplandığını göstermektedir. Bu durum, araştırmacıların lise dönemini daha çok bir kriz ve risk yönetimi süreci olarak algılama eğiliminde olduklarına; ortaokul dönemini ise pozitif çıktıların inşa edilebileceği bir 'erken müdahale ve gelişim' penceresi olarak değerlendirdiklerine işaret etmektedir.

İncelenen ölçme araçları PSp perspektifiyle değerlendirildiğinde, dijital araçların kullanım motivasyonlarının öne çıkan temel bir tema olduğu görülmüştür. PSp araştırmaları, teknolojinin bireysel psikoloji ve iyi oluş üzerindeki etkisini belirleyen psikolojik değişkenleri açıklamaya odaklanır (Fortuna, 2023). Bu bağlamda, kullanım motivasyonlarının incelenmesi; sadece insan-teknoloji etkileşiminin doğasını kavramaya değil, aynı zamanda teknolojinin hangi ihtiyaçlara yanıt verdiğini ve genel iyi oluş halini nasıl optimize edebileceğini anlamaya da olanak sağlaması bakımından PSp alanı için kritiktir. Araştırmalarda karşılaşılan bir diğer önemli konu alanı ise dijital dünyanın güvenli kullanımıdır. Bu temanın incelenmesi; bireylerin dijital okuryazarlık düzeylerinin geliştirilmesi, siber sağlığa yönelik tehditlerin saptanması, dijital sağlamlığın güçlendirilmesi ve siber farkındalığın artırılarak eğitim politikalarına yönelik stratejilerin şekillendirilmesi açısından son derece önemlidir (Lewin ve ark., 2021). Söz konusu temel alanların yanı sıra alanyazında, internete yönelik tutum, çevrimiçi prososyal davranışlar, ebeveyn aracılığı, oyun bilişleri, etik algısı, çevrimiçi duygulanım, dijital iyi oluş, internet özgeciliği, dijital oyunlar aracılığıyla kazanılan becerilere yönelik algı ve çevrimiçi nezaket gibi konulara odaklanan çalışmalar da yer almaktadır. Bu başlıkların araştırılması, çocuk ve ergenlerin teknolojiyi bilinçli, etik ve faydalı bir şekilde kullanmalarına katkı sunmanın yanı sıra, dijital ortamlardaki olumlu deneyimlerin sosyal-duygusal gelişimi ve iyi oluşu desteklediği bütüncül bir anlayışın geliştirilmesine hizmet etmektedir. Ancak, bu tematik alanlarda her yaş grubunu kapsayan çalışmaların henüz alanyazında yer almayışı önemli bir sınırlılık teşkil etmektedir.

Dünyada PSp alanında çocuk veya ergen örneklemelerinde çalışılmış internete yönelik tutum (Tsai et al., 2001), dijital güvenlik (AlSobeh et al., 2023; Chai et al., 2009; Peraza-Balderrama et al., 2024; Yan et al., 2021), etik algısı (Lau & Yuen, 2014), ebeveyn aracılığı (Fu et al., 2020; Nikken & Jansz, 2014), siber erdemler (Chang et al., 2018), dijital iyi oluş (Rosič et al., 2024), ergenlerin dijital teknoloji etkileşimleri ve önemi (Moreno et al., 2022) gibi ölçme aracı çalışmaları bulunsun da Türkiye’de kullanılmak üzere bunlardan yalnızca Çevrimiçi Oyun Oynama Motivasyonları (Yee, 2006) ve Çevrimiçi Olumlu Sosyal Davranışlar (Erreygers et al., 2018) ölçme araçları uyarlanmıştır. Ölçme araçlarının PSp perspektifini kapsama durumu ile araçların türü (geliştirme/uyarlama) arasındaki istatistiksel olarak anlamlı ilişki çalışmanın önemli bir bulgusudur. PSp anlayışını kapsamına dahil eden çalışmaların %88 gibi büyük bir oranının geliştirme çalışması olması, kültüre özgü ve sosyal dinamiklere uygun çalışmalara duyulan ihtiyaca veya ölçme aracı geliştirme çalışması sırasında dünya alanyazınında bu konudaki nitelik veya niceliksel boşluğa işaret edebilir. Buna karşın, PSp anlayışını kapsamayan geleneksel risk odaklı araçlarda uyarlama oranının anlamlı derecede yüksek olması, siber zorbalık veya internet bağımlılığı gibi 'patoloji' odaklı konuların küresel alanyazınında daha standart hale geldiğini ve evrensel ölçeklerle ölçülmeye çalışıldığını düşündürmektedir.

Sonuç olarak, Türkiye’de siberpsikoloji alanında çocuk ve ergen örneklemelerinde kullanılan ölçme araçlarına ilişkin bulgular, bu alana olan ilginin 2017 yılı sonrasında artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle bağımlılık/problemlili kullanım ve siber zorbalık/mağduriyet konularında yoğunlaşan çalışmalar, teknolojinin risklerine dair çözüm bulma ihtiyacının arttığını göstermektedir. Bununla birlikte, PSp alanında ölçme araçlarının sınırlı olması, önemli bir eksikliğe işaret etmektedir. İlkokul çağında kullanılabilecek ölçme aracı çalışmalarının sınırlı sayıda kalması, erken yaşta dijital etkileşimlerin etkilerini anlamaya yönelik çabaların da yetersiz kaldığını göstermektedir. Bu bulgular, tesadüfi bir araştırma eğilimini yansıtanın ötesinde teknoloji algısının ve eğitim politikalarının doğrudan bir yansımasıdır. Geleneksel yaklaşımlarda teknolojinin genellikle bir “risk”, “tehdit” olarak algılanması, araştırmacıları çocukların potansiyellerini keşfetmekten ziyade öncelikle sorunları teşhis etmeye ve zararı azaltmaya yöneltmiştir. Alanyazınında her ne kadar dijital sağlamlık (Öztürk vd., 2025), dijital iyi oluş (Nguyen, 2021) gibi pozitif psikoloji kavramları yaygınlaşsa da bu yaygınlaşma ölçme araçlarında kendine sınırlı sayıda yer bulabilmiştir.

Çalışmanın, PSp anlayışını kapsamayan çalışmaların ağırlıklı olarak lise dönemindeki ergenlere yoğunlaşmasına karşın, PSp anlayışını kapsayan çalışmalarının anlamlı düzeyde daha erken yaşlarda (ortaokul) toplandığını gösteren bulgusu, araştırmacıların lise dönemini daha çok bir 'kriz ve risk yönetimi' süreci olarak algılama eğiliminde olduklarına; ortaokul dönemini ise dijital yetkinliklerin ve pozitif çıktıların inşa edilebileceği bir 'erken müdahale ve gelişim' penceresi olarak değerlendirdiklerine işaret etmektedir. Öne çıkan bir diğer önemli bulgu ise, PSp temelli çalışmaların metodolojik tercihidir. PSp anlayışını yansıtan ölçme araçlarının %88,2’sinin geliştirme çalışması olduğunun saptanması, Türkiye’deki siberpsikoloji birikiminin sadece kuramsal bir değişim içinde olmadığını, aynı zamanda bu değişimi kültüre özgü ve özgün ölçme araçlarıyla desteklediğini ortaya koymaktadır. Bu sonucun bir diğer sebebi ise dünya alanyazınında PSp anlayışını kapsayan uygun ve kullanışlı araçların eksikliği olabilir. Geleneksel risk odaklı alanyazınında uyarlama çalışmaları hâlâ önemli bir yer tutarken, PSp alanının neredeyse tamamen yerli üretimle şekillenmesi, alanın gelecekteki 'özgünlük' potansiyelini güçlendirmektedir.

Bu çalışma kapsamında elde edilen bulgular, dijital ekosistemde çocuk ve ergen ruh sağlığını iyileştirmek adına bazı önerilerin hayata geçirilmesi gereğini işaret etmektedir. İlk olarak akademik alanda, patoloji ve risk odaklı ölçek geliştirme çalışmalarının doyuma ulaştığı görülmektedir; bu nedenle araştırmacıların odağını çocuk ve ergenlerin çevrimiçi krizlerle başa çıkma becerisini güçlendiren, prososyal davranışları kapsayan, ihtiyaçlarına yanıt veren “dijital yılmazlık/sağlamlık”, “siber özgecilik”, “dijital iyi oluş” gibi PP temelli ölçme araçlarını Türk kültürüne kazandırmaya yöneltmesi gerekmektedir. Uygulama boyutunda ise okul psikolojik

danışmanları ve eğitimcilerin, teknoloji kullanımına yönelik salt kısıtlayıcı ve “karanlık taraf” odaklı yaklaşımlardan uzaklaşarak; öğrencilerin dijital araçları yaratıcılık, akademik başarı ve sosyal destek amacıyla etkin kullanmalarını sağlayacak “Pozitif Dijital Vatandaşlık” ve “Çevrimiçi Duygu Düzenleme” gibi konuları rehberlik müfredatına entegre etmeleri önerilmektedir. Son olarak, eğitim politikası yapıcılarının teknoloji eylem planlarını yalnızca risk yönetimi ve filtreleme sistemleri ile sınırlı tutmayıp, gençlerin dijital dünyadaki varoluşlarını psikolojik açıdan güçlendirecek “koruyucu ruh sağlığı politikalarına” dönüştürmeleri, dijital neslin sağlıklı gelişimi için kritik bir önem arz etmektedir.

Bu araştırmanın bulguları, Türkiye’deki çocuk ve ergen siberpsikoloji alanyazınının mevcut ölçme aracı envanterini ortaya koymasından önemli veriler sunsa da bazı yöntemsel sınırlılıkları bünyesinde barındırmaktadır. İlk olarak, mevcut araştırmada genel eğilimi tespit edebilmek ve geniş çeşitlilikte ölçme aracına ulaşabilmek adına anahtar kelimelerde olabildiğince az sınırlandırmaya gidilmiş ve kapsayıcı anahtar kelimeler (örn. çevrimiçi, sanal, ...) kullanılmıştır. Ancak bu anahtar kelimeleri içermediği halde siberpsikoloji alanı kapsamında olan çeşitli çalışmalara ulaşamamış olması (örneğin e-stres, vb.) mümkündür. Ayrıca yayınların listelendiği genel veritabanlarında (örn. TR Dizin, Web of Science, vb.), taramanın yapıldığı anahtar kelimeler çok çeşitli alanlarda sonuçlar verip bunları elemek mümkün olmadığından ve bu veritabanlarında ölçme araçlarını listelemeye elverişli filtreler bulunmadığından, bu araştırmada yalnızca TOAD veritabanında tarama yapılmıştır. Bunun yanında, bu veritabanı hem Türkiye hem de uluslararası endeksli yayınlarda yer alan ölçek çalışmalarına erişim imkânı sağlayarak stratejik bir avantaj sunmuştur. Ancak siberpsikolojinin daha özel konu alanlarının çalışıldığı gelecek araştırmalarda, diğer veritabanlarının da dahil edildiği sistematik taramalar yapılması daha geniş bir alanyazına ulaşılmasına katkı sağlayacaktır. İkinci olarak, çalışma kapsamında yalnızca siberpsikoloji alanında geliştirilen veya uyarlanan ölçme araçlarının yapısal ve tematik özellikleri analiz edilmiş; bu araçların uygulamadaki kullanım alanlarına dair bir veri analizi yapılmamıştır. Bu durum, mevcut araçların pratik sahadaki etkililiği ve kullanım sıklığına yönelik bir değerlendirme yapılmasını kısıtlamaktadır. Son olarak, bu araştırma tematik olarak ölçme araçlarına odaklandığı için, Türkiye’deki siberpsikoloji alanyazınında yürütülen müdahale ve uygulama çalışmalarının niceliği ve niteliği bu çalışmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Dolayısıyla, PSp anlayışını temel alan müdahale programlarının yeterliliği veya bu alandaki uygulama boşlukları hakkında kesin bir yargıya varılamamaktadır. Gelecek araştırmaların, mevcut ölçme araçlarının hangi deneysel ve uygulamalı çalışmalarda kullanıldığını analiz etmesi, alanyazının sahadaki karşılığını görmek açısından kritik önem taşımaktadır. Tüm bu sınırlılıklara karşın, bu çalışma, siberpsikoloji alanında çocuk ve ergen örneklemelerinde yapılmış çalışmaları sentezleyerek, bu alandaki boşlukları ortaya koyması bakımından alanyazına katkı sağlamaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi, dijitalleşen dünyada çocuk ve ergenlerde iyi oluşun artırılmasına yönelik etkili stratejilerin geliştirilmesi için önem taşımaktadır.

Çıkar Çatışması Beyanı:

Yazar(lar) tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanımı Beyanı:

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde yazarlar, Gemini yapay zeka aracını dil düzenleme amacıyla kullanmıştır. Yapay zekâ araçları yalnızca destekleyici bir araç olarak kullanılmış olup, çalışmanın tüm bilimsel içeriği, yorumlanması ve nihai sorumluluğu yazarlara aittir. Yazarlar, kullanılan yapay zekâ araçlarının etik kullanımına ilişkin akademik dürüstlük ve yayın etiği ilkelerine uygun hareket etmiştir.

KAYNAKÇA

- Akar, F. (2017). Purposes and characteristics of internet use of adolescents. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 7(2), 257–286. <https://doi.org/10.14527/pegegog.2017.010>
- Akbulut, Y., Sahin, Y. L., & Eristi, B. (2010). Development of a scale to investigate cybervictimization among online social utility members. *Contemporary Educational Technology*, 1(1), 46-59. <https://izlik.org/JA87EY26WB>
- Aktu, Y. (2024). Çevrimiçi çocuk istismarı riski ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması. *Pamukkale University Journal of Social Sciences Institute*, 62. <https://doi.org/10.30794/pausbed.1431239>
- Akyazı, K. G. (2023). *Ergenler için internette yabancılarla etkileşim ölçeği geliştirme çalışması* [Yüksek lisans tezi, Ordu Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- AlSobeh, A. M. R., AlAzzam, I., Shatnawi, A. M. J., & Khasawneh, I. (2023). Cybersecurity awareness factors among adolescents in Jordan: Mediation effect of cyber scale and personal factors. *Online Journal of Communication and Media Technologies*, 13(2), e202312. <https://doi.org/10.30935/ojcm/12942>
- Ancis, J. R. (2020). The age of cyberpsychology: An overview. *Technology, Mind, and Behavior*, 1(1). <https://doi.org/10.1037/tmb0000009>
- Anlı, G. (2019). Çevrimiçi olumlu sosyal davranış ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Kastamonu Education Journal*, 27(6), Article 6. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3491>
- Aricak, O. T., Tanrikulu, T., & Kinay, H. (2012). Siber mağduriyet ölçeği'nin ilk psikometrik bulguları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, (11), 1–6.
- Aricak, O. T., Dinç, M., Yay, M., & Griffiths, M. D. (2018). İnternet oyun oynama bozukluğu ölçeği kısa formunun (İOOBÖ9-KF) Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 5(4). <https://doi.org/10.15805/addicta.2018.5.4.0027>
- Arslan, A., Bilgin, O., & Ince, M. (2020). A study on developing a cyberbullying scale for high school students. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(1), 4723–4738. <https://doi.org/10.26466/opus.684140>
- Arslankara, V. B., Demir, A., Öztaş, Ö., & Usta, E. (2022). Digital well-being scale validity and reliability study. *Journal of Teacher Education and Lifelong Learning*, 4(2), 263–274. <https://doi.org/10.51535/tell.1206193>
- Arslankara, V. B., & Usta, E. (2018). Development of virtual world risk perception scale (VWRPS). *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 111–131. <https://doi.org/10.14686/buefad.356898>
- Atalan Ergin, D., & Kapçi, E. G. (2019). Validity and reliability study of parental mediation for internet usage scale adolescent and parent forms in the Turkish sample. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 10(2), 117–132. <https://doi.org/10.21031/epod.457218>

- Ayas, T., Aydın, F., & Horzum, M. B. (2015). Sanal zorbalık farkındalık ölçeği: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 2(2), 38–51. <https://izlik.org/JA48SL84MC>
- Bağatarhan, T. (2023). Ergenler için dijital bağımlılık ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(3), 1376–1397. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2023.-1218692>
- Bağatarhan, T., & Siyez, D. M. (2023). The digital addiction scale for children: Psychometric properties of the Turkish version. *Current Psychology*, 42(23), 19455–19465. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04675-1>
- Beyazıt, U., Yurdakul, Y., & Ayhan, A. B. (2021). The Turkish adaptation of a measure to assess the impacts of cyberbullying in adolescents: The cybervictimization emotional impact scale. *International Journal of Social And Humanities Sciences*, 5(2), 35–52. <https://izlik.org/JA55JL25AH>
- Bilgiz Akbayır, S., & Peker, A. (2023). Ergenlere yönelik “internet özgeciliği” ölçeği geliştirme çalışması. *Ege Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 43–57. <https://doi.org/10.58637/egebad.1380029>
- Burke, J. (2022). Positive cyberpsychology. In A. Kostic & D. Chadee (Eds.), *Positive psychology* (pp. 115–134). Wiley. <https://doi.org/10.1002/9781119771418.ch6>
- Cakiroglu, S., & Gormez, V. (2020). Adaptation of the Internet Gaming Cognition Scale to Turkish: Reliability and validity study. *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology*, 30(2), 159. <https://doi.org/10.5455/PCP.20200326093746>
- Çakıroğlu, S. (2018). *İnternet oyun oynama bozukluğu ölçeğinin Türkçeye uyarlanması* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Canogulları Ayazseven, Ö., & Cenkseven Önder, F. (2019). Genelleştirilmiş Problemlı İnternet Kullanım Ölçeği 2'nin Türkçeye uyarlama çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 850–875. <https://doi.org/10.26466/opus.529016>
- Çapan, B., Bakioğlu, F., & Kırtke, S. (2019). Adaptation of Cyber Bullying Scale to Turkish culture: Psychometric properties. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 20(Ek 1), 39–47. <https://doi.org/10.5455/apd.57705>
- Çelik, O. T., Tunç, Y., Candemir, B., Kapkın İcen, B., & Açar, D. (2023). Validity and reliability study of the Turkish adaptation of the digital addiction scale for teenagers (DAST). *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 11(3), 1715–1728. <https://doi.org/10.33715/inonusaglik.1288302>
- Çetin, B., Yaman, E., & Peker, A. (2011). Cyber victim and bullying scale: A study of validity and reliability. *Computers & Education*, 57(4), 2261–2271. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2011.06.014>
- Chai, S., Bagchi-Sen, S., Morrell, C., Rao, H. R., & Upadhyaya, S. J. (2009). Internet and online information privacy: An exploratory study of preteens and early teens. *IEEE Transactions on Professional Communication*, 52(2), 167–182. <https://doi.org/10.1109/TPC.2009.2017985>

- Chang, C.-M., Hung, M.-L., Lu, J.-L., & Chou, C. (2018). The virtues of taiwanese internet-using adolescents: The development and validation of the cyber virtues scale. *Journal of Educational Technology & Society*, 21(1), 104–111. <http://www.jstor.org/stable/26273872>
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates. <https://doi.org/10.4324/9781315827506>
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). Harper & Row Publishers.
- Demir, G. T., & Hazar, Z. (2018). Dijital oyun oynama motivasyonu ölçeği (DOOMÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 128–139. <https://izlik.org/JA76BT86WW>
- Dinç, M. (2017). *Lise öğrencilerinde özgül internet bağımlılığının bağlanma stilleri ve mizaç özellikleri açısından incelenmesi* [Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Dula, A., & Güler, Ş. (2022). Exploring the role of digital social pressure on smartphone addiction. *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry & Psychology*, 4(4), 306–314. <https://doi.org/10.35365/ctjpp.22.4.01>
- Ekşi, H., & Yüksel, Z. E. (2023, Ekim). “Teknoloji çağında genç zihinler” ergenler için Dijital Bağımlılık Ölçeği’nin Türkçeye uyarlanması [Bildiri sunumu]. 24. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, Ankara, Türkiye.
- Elitaş, T., & Elitaş, S. K. (2020). Türkiye’de erken yaş çevrimiçi oyun bağımlılığı ölçeğinin geliştirilmesi: Ankara örneği üzerinden geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(1), 57–74. <https://izlik.org/JA74PW87RM>
- Erişti, B., & Akbulut, Y. (2019). Reactions to cyberbullying among high school and university students. *The Social Science Journal*, 56(1), 10–20. <https://doi.org/10.1016/j.soscij.2018.06.002>
- Ermağan Çağlar, E., Sanal, Y., & Üner Altuntaş, G. E. (2019). Ergenler için siber agresyon ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 1240–1267. <https://doi.org/10.26466/opus.561150>
- Erreygers, S., Vandebosch, Heidi, Vranjes ,Ivana, Baillien ,Elfi, & De Witte, H. (2018). Development of a measure of adolescents online prosocial behavior. *Journal of Children and Media*, 12(4), 448–464. <https://doi.org/10.1080/17482798.2018.1431558>
- Erten, P., & Özdemir, O. (2020). The Digital Burnout Scale. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 668–683. <https://doi.org/10.17679/inuefd.597890>
- Fortuna, P. (2023). Positive cyberpsychology as a field of study of the well-being of people interacting with and via technology. *Frontiers in Psychology*, 14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1053482>
- Fu, X., Liu, J., Liu, R.-D., Ding, Y., Hong, W., & Jiang, S. (2020). The impact of parental active mediation on adolescent mobile phone dependency: A moderated mediation model.

Computers in Human Behavior, 107, Article 106280.
<https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106280>

- Gaggioli, A., Villani, D., Serino, S., Banos, R. & Botella, C. (2019). Editorial: Positive technology: Designing e-experiences for positive change. *Frontiers in Psychology*, 10, Article 1571. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01571>
- Griffiths, M., Savci, M., & Savci, H. (2024). Development and validation of the online antisocial personality scale (OAPS) using the DSM-5 criteria for antisocial personality disorder (APD). *International Journal of Contemporary Educational Research*, 11(2), 204–218. <https://doi.org/10.52380/ijcer.2024.11.2.641>
- Günüç, S., & Kayri, M. (2010). Türkiye’de internet bağımlılık profili ve internet bağımlılık ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik-güvenirlilik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(39), 220–232. <https://izlik.org/JA52JL77TX>
- Hambleton, R. K., & Patsula, L. (1999). View of increasing the validity of adapted tests: Myths to be avoided and guidelines for improving test adaptation practices. *Journal of Applied Testing Technology*, 1(1), 1–30.
- İlhan, T., & Korkmaz, Ö. (2025). Ortaokul öğrencilerine yönelik güvenli internet kullanımı farkındalık ölçeği (GİKFÖ). *Trakya Eğitim Dergisi*, 15(2), 484–515. <https://doi.org/10.24315/tred.1436431>
- Kabadayı, F. (2020). Psychometric properties of Turkish cyberpsychology scales. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 10(58), 385–411. <https://izlik.org/JA76GY22XE>
- Kaçmaz, C., Cumurcu, B., & Çelik, O. T. (2023). Çocuklar için dijital bağımlılık ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Güvenirlilik ve geçerlilik analizi. *Bağımlılık Dergisi*, 24(4), 495–506. <https://doi.org/10.51982/bagimli.1261063>
- Karadeniz, A., & Akpınar, E. (2017). İnternete yönelik tutum ölçeği: Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 19–28. <https://doi.org/10.18037/ausbd.415626>
- Kavuk Kalender, M., Bulu, Ş., & Keser, H. (2018). Siber zorbalık tehlike düzeyi ölçeğinin ortaokul ve lise formlarının geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2), 569–587. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.389857>
- Kaya, A. B. (2013). *Çevrimiçi oyun bağımlılığı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirliği çalışması* [Yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kline, P. (2014). *An easy guide to factor analysis*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315788135>
- Koç, M., Horzum, M. B., Ayas, T., Aydın, F., Özbay, A., Uğur, E., & Çolak, S. (2016). Sanal zorbalıkla baş etme ölçeği: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Sakarya University Journal of Education*, 6(3), 212–212. <https://doi.org/10.19126/suje.281376>
- Koçak, T., Korkmaz, Ö., & Saltan, F. (2024). Lise öğrencilerinin dijital oyunlarla elde ettikleri 21. Yüzyıl becerilerine ilişkin algı ölçeği. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(42), 1905–1926. <https://doi.org/10.35675/befdergi.1366252>

- Korkın Varanok, Ö., & Şahin, E. S. (2024). Çevrimiçi oyunlara katılım amaçları ölçeğinin (ÇOKAÖ) geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin sınanması. *Bağımlılık Dergisi*, 25(1), 43–55. <https://doi.org/10.51982/bagimli.1281643>
- Korkmaz, Ö., Kovancı, Ö., & Erdoğan, F. U. (2021). Ortaokul öğrencilerinin dijital ortamda ahlaki değerlere dönük algıları ölçeği geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2). <https://doi.org/10.17556/erziefd.646377>
- Küçük, S. (2016). *Siber Zorbalık Ölçeği Türkçe uyarlaması* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kutlu, M., Savci, M., Demir, Y., & Aysan, F. (2016). Turkish adaptation of young's internet addiction test-short form: A reliability and validity study on university students and adolescents. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 17(1), 69–76. <https://doi.org/10.5455/apd.190501>
- Lau, W. W. F., & Yuen, A. H. K. (2014). Internet ethics of adolescents: Understanding demographic differences. *Computers & Education*, 72, 378–385. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2013.12.006>
- Lewin, C., Niederhauser, D., Johnson, Q., Saito, T., Sakamoto, A., & Sherman, R. (2021). Safe and responsible internet use in a connected world: Promoting cyber-wellness. *Canadian Journal of Learning and Technology*, 47(4), 1-16. <https://doi.org/10.21432/cjlt28069>
- Mıhçı, P., & Çakmak, E. K. (2017). Öğrenci siber sağlık ölçekleri geliştirme çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(2), 457–491. <https://izlik.org/JA26ZR39BU>
- Moreno, M. A., Binger, K., Minich, M., Zhao, Q., & Eickhoff, J. (2022). adolescent digital technology interactions and importance: Associations with depression and well-being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*. <https://doi.org/10.1089/cyber.2021.0294>
- Nikken, P., & Jansz, J. (2014). Developing scales to measure parental mediation of young children's internet use. *Learning, Media and Technology*, 39(2), 250–266. <https://doi.org/10.1080/17439884.2013.782038>
- Ogel, K., Karadag, F., Satgan, D., & Koc, C. (2015). Development of the addiction profile index internet addiction form (APIINT): Validity and reliability. *Dusunen Adam Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 28(4), 337. <https://doi.org/10.5350/DAJPN2015280405>
- Özbey, H. (2019). *Ergenler için zorbalık ve siber zorbalık ölçeği (BCS-A): Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması* [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Özdemir, E. Z., & Bektaş, M. (2021). Siber zorbalık üçgeni ölçeği: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Sakarya Medical Journal*, 11(3), 583–592. <https://doi.org/10.31832/smj.823355>
- Öztürk, F., Çalışkan, B., & Oğuz-Duran, N. (2025). Digital resilience: A systematic literature review on definitions, measurements, and interventions. *European Psychologist*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1027/1016-9040/a000570>

- Öztürk, F. & Oğuz-Duran, N. (2026). A systematic review of intervention programs in graduate theses within the field of cyber psychology in Türkiye. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Baskıda.
- Peker, A., Özhan, M. B., & Eroğlu, Y. (2015). Ergenlere yönelik siber zorbalıkla başa çıkma ölçeğinin geliştirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 12(1), 569–581. <https://doi.org/10.14687/ijhs.v12i1.3156>
- Peraza-Balderrama, J. N., Valdés-Cuervo, Á. A., Parra-Pérez, L. G., & Uriás-Murrieta, M. (2024). Multidimensional scale to assess digital security in adolescents. *Revista Electrónica de Investigación Educativa*, 26, 1–19. <https://doi.org/10.24320/redie.2024.26.e06.5992>
- Riva, G., Baños, R. M., Botella, C., Wiederhold, B. K., & Gaggioli, A. (2012). Positive technology: Using interactive technologies to promote positive functioning. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 15(2), 69–77. <https://doi.org/10.1089/cyber.2011.0139>
- Rosič, J., Carbone, Luca, Vanden Abeele, M. M. P., Lobe, Bojana, & Vandenbosch, L. (2024). Measuring digital well-being in everyday life among Slovenian adolescents: The perceived digital well-being in adolescence scale. *Journal of Children and Media*, 18(1), 99–119. <https://doi.org/10.1080/17482798.2023.2272651>
- Şahin, M., Keskin, S., & Yurdugül, H. (2019). Impact of family support and perception of loneliness on game addiction analysis of a mediation and moderation. *International Journal of Game-Based Learning (IJGBL)*, 9(4), 15–30. <https://doi.org/10.4018/IJGBL.2019100102>
- Savci, M., & Griffiths, M. D. (2022). The development of the Turkish craving for internet gaming scale (CIGS): A validation study. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 20(1), 1–18. <https://doi.org/10.1007/s11469-019-00114-0>
- Seryol, S., & Günbatar, M. S. (2022). Siber saldırganlık ölçümü: Lise öğrencileri üzerine bir çalışma. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 1–27. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1068076>
- Singh, A., & Singh, P. (2019). Recent trends, current research in cyberpsychology: A literature review. *Library Philosophy and Practice (e-Journal)*. <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/2656>
- Suler, J. (2003). *The psychology of cyberspace*. Leibniz Institut für Psychologie (ZPID). <https://doi.org/10.23668/PSYCHARCHIVES.10362>
- Tanrikulu, T., Kınay, H., & Arıca, O. T. (2013). Siber zorbalığa ilişkin duyarlılık ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1). <https://izlik.org/JA47TF43PE>
- Taş, İ. (2019). Ergenler için internet bağımlılığı ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2). <https://izlik.org/JA96UR28LH>
- Torun, Ö. (2007). *Resmi ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin internet etiğine ilişkin algılarının incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Tsai, C.-C., Lin, S. S. J., & Tsai, M.-J. (2001). Developing an internet attitude scale for high school students. *Computers & Education*, 37(1), 41–51. [https://doi.org/10.1016/S0360-1315\(01\)00033-1](https://doi.org/10.1016/S0360-1315(01)00033-1)
- Türk, N., Batmaz, H., & Keleş, O. (2024). Adaptation of the child-adolescent digital addiction scale (CADAS) to the Turkish culture: A validity and reliability study. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 11(21), 139–150. <https://doi.org/10.29129/inujse.1436111>
- Tutar, H., & Mutlu, H. T. (2024). Dijital yorgunluk ölçeği (DİYÖ): Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 67, 56–74. <https://doi.org/10.47998/ikad.1426571>
- Yalçın-Irmak, A., & Erdogan, S. (2015). Validity and reliability of the Turkish version of the digital game addiction scale. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 16, 10–18. <https://doi.org/10.5455/apd.170337>
- Yan, Z., Yang, P., Xue, Y., Lou, Y., & Nealon, M. (2021). Validity and reliability of cybersecurity judgment questionnaire for middle and high school students: A validation study with Rasch analysis. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 3(5), 776–787. <https://doi.org/10.1002/hbe2.312>
- Yarosh, S. ve Schueller, S. (2017). “Happiness Inventors”: Informing Positive Computing Technologies Through Participatory Design With Children. *J Med Internet Res*, 19(1):e14. <https://doi.org/10.2196/jmir.6822>
- Yee, N. (2006). Motivations for play in online games. *CyberPsychology & Behavior*, 9(6), 772–775. <https://doi.org/10.1089/cpb.2006.9.772>
- Yılmaz, M. B., Orhan, F., & Zeren, S. G. (2022). Adolescent emotion scale for online lessons: A study from Turkey. *Education and Information Technologies*, 27(3), 3403–3420. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10734-6>
- Yılmaz, E., Durmaz, N., & Griffiths, M. D. (2023). Adaptation of digital addiction scale for children (DASC) into Turkish. *Psycho-Educational Research Reviews*, 12(3). https://doi.org/10.52963/PERR_Biruni_V12.N3.06
- Yılmaz, E., Griffiths, M. D., & Kan, A. (2017). Development and validation of videogame addiction scale for children (VASC). *International Journal of Mental Health and Addiction*, 15(4), 869–882. <https://doi.org/10.1007/s11469-017-9766-7>
- Yoluut, M. A., Ramadan, G., & Samin, G. (2024). The impact of digital devices on the mental and physical health of primary school children: Systematic review. *Retos*, 60, 974–980. <https://doi.org/10.47197/retos.v60.109008>
- Zümbül, D. ve Oğuz-Duran, N. (2026). Gri literatür ışığında Türkiye’de siber psikoloji: Çocuk ve ergenlerle yürütülen TÜBİTAK, MEB ve eTwinning projeleri üzerine bir analiz. *Bursa Uludağ Üniversitesi. Değerlendirmede*.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Today, under the impact of digitalization, the necessity to identify the reflections of technology on human beings—such as behaviors in cyberspace, interaction patterns, and psychological needs fulfilled by online environments—has led to the emergence of cyberpsychology (Suler, 2003).

Studies conducted within the field of cyberpsychology with child and adolescent age groups are of particular importance, as young people's intensive online interactions and digital habits significantly affect their lives (Ahuja & Alavi, 2017). For this reason, the availability of cyberpsychology measurement tools with established validity and reliability for children and adolescents is critically important. In addition, the Positive Cyberpsychology (PCyb) approach provides a holistic perspective useful for identifying gaps (Fortuna, 2023).

Therefore, this study aims to contribute to the field by determining the characteristics of cyberpsychology-oriented measurement tools used in research conducted in Türkiye with child and adolescent groups and by revealing the status of the PCyb perspective. To achieve this objective, the study sought answers to the following research questions:

1. What is the distribution of measurement instruments used in cyberpsychology research with child and adolescent samples in Türkiye according to their publication years, sample sizes, and target age groups (elementary, middle, and high school)?
2. What is the general pattern of the examined measurement instruments in terms of their thematic focuses (e.g., addiction, bullying, safety) and methodological types (adaptation vs. original development)?
3. What is the prevalence of instruments based on the Positive Cyberpsychology (PCyb) perspective within the overall distribution, and what structural profile do these tools exhibit in terms of thematic focus, target age group, and instrument type?

Method

The research was conducted using a qualitative research design based on the document analysis method. Criterion sampling, a purposive sampling method, was used in the selection of the studies. The criteria for inclusion were as follows: (a) the study was conducted with a Turkish sample, (b) the sample explicitly included children and/or adolescents under the age of 18, and (c) the study was related to both cyberpsychology and mental health.

The research was conducted in the Türkiye Measurement Tools Database (TOAD) using keywords. After applying the exclusion criteria, 68 studies remained in the sample. Reliability was ensured through inter-coder agreement. Two researchers independently coded the data and classified the measurement tools, achieving an inter-coder reliability rate of 86%.

To examine the relationship between the categorical variables (theoretical orientation, sample groups, and scale types), Fisher's Exact Test was employed using IBM SPSS Statistics (Version 25). Statistical significance was set at $p < .05$.

Results

The analysis examined 68 cyberpsychology measurement tools used with child and adolescent groups in Türkiye. Findings covered distributions by year, sample size, age group, topic, type (adaptation/development); and the PCyb perspective.

Findings revealed an upward trend from 2017 onward, with the first study published in 2008. Almost all studies were conducted with sufficient sample sizes. Regarding the distribution by age group, studies with primary school students were less common compared to those with middle school and high school students.

Addiction/problematic use (33.82%) and cyberbullying (23.53%) dominated the eight identified categories (cyberbullying/victimization, addiction/problematic use, ethical perception, security, usage motivation, negative mood and behavior, digital risks and threats, and other uncategorized). Also the majority of the tools were developed rather than adapted. In some thematic areas, such as digital security and ethical perception, there were no adaptation studies at all.

The first PCyb tool appeared in 2014, with consistent annual publications resuming from 2017. All studies employed sufficient sample sizes. However, research focused on middle and high school groups, leaving elementary samples unaddressed. A key finding of this study is the significant correlation between the instruments' theoretical orientation and their target sample groups ($p = .007$). While non-PSp-oriented instruments predominantly target high school students, PSp-oriented tools are significantly clustered in middle school samples.

The measurement tools inclusive of the PCyb perspective addressed topic areas such as motivations for digital tool use, digital safety, attitudes toward the internet, online prosocial behavior, parental mediation, game-related cognition, perceptions of ethics, online emotions, digital well-being, internet altruism, perceptions of skills acquired through digital games, and online politeness. Results indicate that a large proportion of the measurement tools were development studies (88%), with only two being adaptations. Furthermore, a significant relationship was identified between scale type and PSp coverage ($p = .019$). A vast majority of PSp-oriented instruments (88.2%) were original scale developments, whereas the rate of cultural adaptation was significantly higher among non-PSp-oriented scales.

Discussion

The marked increase in cyberpsychology research after 2017 is consistent with literature indicating a recent rise in studies examining human-technology interaction from a psychological perspective (Ancis, 2020; Suler, 2003). However, the scarcity of research involving primary school students highlights a significant gap, given technology's profound effects on this group (Yoluut et al., 2024). The developmental "division of labor" identified in the findings suggests that researchers tend to perceive high school as a period requiring "crisis and risk management," whereas middle school is viewed as a "developmental window" for building positive digital traits. This shift indicates a proactive approach to fostering digital well-being in younger adolescents.

Moreover, the high prevalence of original development studies within the PSp domain (88.2%) signifies an "indigenous turn" in Turkish cyberpsychology. Rather than merely adapting Western-centric models, Turkish researchers are actively constructing locally sensitive and original tools to measure positive digital constructs. In contrast, non-PSp-oriented research continues to rely more heavily on the adaptation of universal pathology-oriented models.

Thematically, the heavy concentration on addiction/problematic use and cyberbullying/victimization highlights a limited scope in valid tools. Although PCyb studies are a minority, the sustained trend since 2017 indicates growing interest. Among these studies, the prominence of digital tool usage motivations and safe use of the digital world highlights the importance placed on these topics. In addition to these topics, the fact that other topics such as attitudes toward the internet, positive online social behavior, ethical perception, digital well-being, internet altruism, and online civility have been researched is important for the PCyb field in terms of identifying factors that will contribute to improving the well-being of children and adolescents.

The study concludes that although non-PSp-oriented perspectives—primarily focusing on addiction and risks—continue to dominate the Turkish literature, there is a statistically significant and growing trend toward Positive Cyberpsychology (PSp) research. A critical finding is that this positive trend is particularly prominent in middle school samples, suggesting a developmental shift toward fostering digital well-being at earlier stages of adolescence. However, the scarcity of

PSP instruments and the overall lack of tools designed for primary school children represent significant gaps in the current literature. These shortcomings limit our ability to understand the impact of digital interactions during the earliest and most formative stages of child development.

To ensure the healthy digital development of future generations, it is recommended that policy makers and researchers expand the scope of PSP-oriented instruments to include younger age groups. The notable dominance of original tool development within the PSP framework reflects a proactive effort to meet culture-specific needs. Future research must prioritize the development of indigenous scales that capture the constructive potential of human-technology interaction. Filling these critical gaps is essential to understanding how technology can be harnessed to support youth well-being and to foster a more resilient, digitally competent generation. Limitations include the use of broad keywords, potentially missing niche terminology, and the restriction to the TOAD database due to filtering constraints in general indices. Expanding database coverage in future research would be beneficial. Despite limitations, this study contributes to the literature by synthesizing studies conducted on child and adolescent samples in the field of cyberpsychology and identifying gaps in this field. Addressing these gaps is important for developing effective strategies to improve well-being in children and adolescents in a digitalizing world.

EK 1

Araştırmaya Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri

Ölçek Adı	Yazar / Yıl	Ölçeğin Konusu	Pozitif Psikoloji Açısından Değerlendirilmesi	Faktör	Faktör İsimleri	Örneklem Yaş Grubu	Örneklem Büyüklüğü	Ölçek Türü	Orjinal Ölçek Kaynağı	Madde Sayısı
İnternet Etiği Tutum Ölçeği	(Torun, 2007)	Etik Algısı	-	7	Cinsel İçerik; Bilgisayar Korsanlığı Ve Rahatsız Etme; Ödev Aşırma; Telif Hakları; İnternet Bağımlılığı; Şiddet İçeren Oyunlar; Sanal Dürüstlük	Lise	1575	Geliştirme	-	69

Siber Mağduriyet Ölçeği	(Akbulut et al., 2010)	Siber Zorbalık / Mağduriyet	-	1	-	Lise, Lisans, Lisansüstü	896	Geliştirme	-	28
İnternet Bağımlılık Ölçeği	(Günüç & Kayri, 2010).	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	4	Yoksunluk; Kontrol Güçlüğü; İşlevsellikte Bozulma; Sosyal İzolasyon	Lise	754	Geliştirme	-	35
Siber Mağduriyet Ve Zorbalık Ölçeği	(Çetin et al., 2011)	Siber Zorbalık / Mağduriyet	-	3	Siber Sözlü Zorbalık; Kimlik Gizleme; Siber Sahtecilik	Lise	404	Geliştirme	-	22
İnternet Bağımlılığı Ölçeği	(Şahin et al., 2019)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	3	Kontrol Kaybı; Daha Fazla Online Kalma İsteği; Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	Karma Yaş Grubu	468	Uyarlama	Skala Zur Erfassung Der Internetsucht” İnternet Bağımlılığı Ölçeği (Hahn ve Jerusalem , 2001) “	19
Siber Mağduriyet Ölçeği	(Aricak et al., 2012)	Siber Zorbalık / Mağduriyet	-	1	-	Ortaokul, Lise	532	Geliştirme	-	24
Çevrim içi Oyun Bağımlılığı Ölçeği	(Kaya, 2013)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	3	Aksaklıklar ; Başarı; Ekonomik Kazanç	Lise	327	Geliştirme	-	69
Siber Zorbalığa İlişkin Duyarlılık Ölçeği	(Tanrıkulu et al., 2013)	Siber Zorbalık / Mağduriyet	-	1	-	Lise	663	Geliştirme	-	14

Çevrim içi Oyun Oynama Motivasyonları Ölçeği	Dindar & Akbulut (2014).	Kullanım Motivasyonları	Pozitif Bakış Açısı İçerir	9	Başarı (İlerleme, Mekanik, Rekabet); Sosyal: (Sosyalleşme, İlişki, Takım Çalışması); Kendini Kaptırma: (Keşif, Rol Yapma, Kişiselleştirme, Kaçış)	Karma Yaş Grubu	307	Uyarlama	Motivations For Play İn Online Games Scale (Yee, 2007)	39
Sanal Zorbalık Farkındalık Ölçeği	(Ayas et al., 2015)	Siber Zorbalık / Mağduriyet	-	3	Sanal Zorbalığı Okulda Önlemek; Sanal Zorbalığı Tanıma; Sanal Zorbalığı Sorun Olarak Görme	Lise	300	Geliştirme	-	26
Bağımlılık Profil İndeksi İnternet Bağımlılığı Formu (BAPİN T)	(Ogel et al., 2015)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	3	İnternet Kullanım Sıklığı; Bağımlılık Tanı Ölçütleri; İnternet Kullanımının Yaşama Etkisi; İnternet Kullanımı İçin Aşırma; İnternet Kullanımının Azaltma Motivasyonu	Lise	103 (Lise İçin) + 51	Geliştirme	-	18

Ergenle re Yöneli k Siber Zorbalı kla Başa Çıkma Ölçeği	(Peker et al., 2015)	Siber Zorbalık / Mağduriy et	-	4	Sosyal Destek Arama; Yardım Arama; Mücadele Etme; Çevrimiçi Güvenlik	Lise	318	Geliştir me	-	17
Dijital Oyun Bağımlı lığı Ölçeği	(Yalçın -Irmak & Erdoga n, 2015)	Bağımlılı k / Problemli Kullanım	-	1	-	Lise	95	Uyarla ma	Dobö-7 (Lemmen s ve diğ.)	7
Sanal Zorbalı kla Baş Etme Ölçeği	(Koç et al., 2016)	Siber Zorbalık / Mağduriy et	-	4	Bilişsel Güvenlik Ve Gizliliği Artırma; Yardım Arama; Kaçınma Ve Görmezden Gelme; Bilgi Arama	Lise	264	Geliştir me	-	19
Young İnternet Bağımlı lığı Testi- Kısa Form	(Kutlu et al., 2016)	Bağımlılı k / Problemli Kullanım	-	1	-	Lise Ve Üniversite	945	Uyarla ma	Young İnternet Bağımlılı ğı Testi Kısa Formu (Yibt-Kf) (Pawlikow ski ve diğ)	12
Siber Zorbalı k Ölçeği	(Küçük , 2016)	Siber Zorbalık / Mağduriy et	-	2	Duygusal Zarar Görme Ve Aşağılanm a; Dışlanma Ve Şiddet	Lise	633	Uyarla ma	(Stewart ve diğ, 2014)	16

İnternet Kullanım Amaçları Ölçeği	(Akar, 2017)	Kullanım Motivasyonları	Pozitif Bakış Açısı İçerir	5		Eğitim; Eğlence; Psikolojik Gereksinimler; Sosyalleşme; Bilgi Erişimi	Lise	1002	Geliştirme	-	29
Özgül İnternet, Çevrim içi Kumar Ve Çevrim içi Cinsellik Bağımlılığı Ölçeği (ÖİKC Ö)	(Dinç, 2017)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	Bilgi Verilmiş	Bilgi Verilmemiş	Lise	716	Geliştirme	-	32	
Çocuklar İçin Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği	(Demir & Hazar, 2018)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	4	Dijital Oyun Oynamaya Yönelik Aşırı Odaklanma Ve Çatışma; Oyun Süresinde Tolerans Gelişimi Ve Oyuna Yüklenen Değer; Bireysel Ve Sosyal Görevlerin/ Ödevlerin Ertelenmesi; Yoksunluğun Psikolojik-Fizyolojik Yansıması Ve Oyuna Dalma	Ortaokul	364	Geliştirme	-	24	

İnternet e Yöneli k Tutum Ölçeği	(Karad eniz & Akpina r, 2017)	Diğer	Pozitif Bakış Açısı İçerir	3	İnternetten Hoşlanma; İnternetin Yararlı Olduğuna İnanma; İnternet Kullanımı	Ortaokul	1300	Geliştir me	-	25
İnternet Bağımlı lığı Ölçeği	(Mihçı & Çakma k, 2017)	Bağımlılı k / Problemli Kullanım	-	2	Önemlilik Faktörü; Ruh Hali Değişimi Faktör	Ortaokul	528	Geliştir me	-	11
Çevrim içi Güvenl ik Ölçeği	(Mihçı & Çakma k, 2017)	Güvenlik	Pozitif Bakış Açısı İçerir	2	Çevrimiçi Güvenli Olmayan Davranışlar Faktörü; Çevrimiçi Güvenli Davranışlar Faktörü	Ortaokul	528	Geliştir me	-	11
Çevrim içi Mahre miyet Ölçeği	(Mihçı & Çakma k, 2017)	Güvenlik	Pozitif Bakış Açısı İçerir	1	-	Ortaokul	528	Geliştir me	-	4
Çevrim içi Nezake t Ölçeği	(Mihçı & Çakma k, 2017)	Diğer	Pozitif Bakış Açısı İçerir	2	Zamana Yönelik Duyarlılık Faktörü; İçeriğe Yönelik Duyarlılık Faktörü	Ortaokul	528	Geliştir me	-	8
Çevrim içi Uyguns uz İçerik Ölçeği	(Mihçı & Çakma k, 2017)	Dijital Risk Ve Tehditler	-	2	Erişkinleri Haberdar Etme Faktörü; Tedbirli Yaklaşım Faktörü	Ortaokul	528	Geliştir me	-	7
Çocukl ar İçin Dijital Oyun Bağımlı lık Ölçeği	(Yılma z et al., 2017)	Bağımlılı k / Problemli Kullanım	-	4	Özdenetim; Ödül/Pekişt irme; Sorunlar; Katılım	Ortaokul	780	Geliştir me	-	21

İnternet Oyun Oynam a Bozukl uğu Ölçeği Kısa Formu(İOOB Ö9- KF)	(Arıcak et al., 2018)	Bağımlılı k / Problemli Kullanım	-	1	-	Ortaokul, Lise Ve Üstü	455	Uyarla ma	İnternet Oyun Oynama Bozukluğ u Ölçeği Kısa Formu (Pontes ve Griffiths, 2015)	9
Sanal Dünya Risk Algısı Ölçeği (SDRA Ö)	(Arslan kara & Usta, 2018)	Dijital Risk Ve Tehditler	-	5	Sanal Yolsuzluk; Sanal Değer Kaybı; Sanal Olasılık; Sanal Fırsat; Sanal Farkındalık	Lise	390	Geliştir me	-	26
İnternet Oyun Oynam a Bozukl uğu Ölçeği	(Çakıro ğlu, 2018)	Bağımlılı k / Problemli Kullanım	-	6	Duygudur m Düzenleme ; Tolerans; Çekilme Belirtileri; Çatışma; Nüksetme	Lise	549	Uyarla ma	(Pontes ve diğ., 2014)	20
Siber Zorbalı ğa Karşı Tepkile r Ölçeği	(Erişti & Akbulu t, 2019)	Siber Zorbalık / Mağduriy et	-	4 / 2	Davranışsal Tepkiler Ölçeği İçin: İntikam; Karşı Tedbir; Müzakere; Kaçınma. Duygusal Tepkiler Ölçeği İçin: İçselleştirm e; Dışsallaştır ma	Lise, Üniversite	779	Geliştir me		37+11

Siber Zorbalık Tehlike Düzeyi Ölçeği	(Kavuk Kalender et al., 2018)	Siber Zorbalık / Mağduriyet	-	3	Davranışın Yaşanma Sıklığı; Algılanan Ciddiyet Düzeyi; Hissedilen Olumsuz Etki Düzeyi	Ortaokul, Lise	304	Geliştirme	-	17
Dijital Oyun Oynama Motivasyonu Ölçeği (DOO MÖ)	(Demir & Hazar, 2018)	Kullanım Motivasyonları	Pozitif Bakış Açısı İçerir	3	Başarı Ve Canlanma; Merak Ve Sosyal Kabul; Oyun İsteğinde Belirsizlik	Ortaokul	513	Geliştirme	-	19
Çevrim içi Olumlu Sosyal Davranış (Çosd) Ölçeği	(Anlı, 2019)	Diğer	Pozitif Bakış Açısı İçerir	2	Deneyimlenen Çosd; Uygulanan Çosd	Ortaokul	342	Uyarlama	(Erreygers ve diğ., 2018)	16
İnternet Kullanımında Ebeveyn Aracılığı Ölçeği	(Atalan Ergin & Kapçı, 2019)	Diğer	Pozitif Bakış Açısı İçerir	3	Kontrol/Kısıtlama; Aktif Arabuluculuk; İzleme	Ortaokul	718 (Ergen)	Geliştirme	-	20 (Ergen Formu)
Genelleştirilmiş Problemli İnternet Kullanım Ölçeği	(Canoğulları Ayazsevin & Cenkseven Önder, 2019)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	4	Online Sosyal Etkileşim; Duygu Düzenleme; Yetersiz Öz-Düzenleme; Bilişsel Meşguliyet Ve Kompulsif İnternet Kullanımı; Olumsuz Sonuçlar	Lise	492	Uyarlama	Genelleştirilmiş Problemli İnternet Kullanım Ölçeği 2 (Caplan, 2010)	15

Ergenle r İçin Siber Agresy on Ölçeği	(Ermağ an Çağlar et al., 2019)	Negatif Duygudu rum Ve Davranış	-	3	Görsel/Cin sel/Fiziksel Siber Agresyon; Dışlayıcı Siber Agresyon; Görsel/Söz el Siber Agresyon	Lise	200	Uyarla ma	Ergenler İçin Siber Agresyon Ölçeği (Lvarez- Garcia, Barreiro- Collazo, Nunez ve Dobarro, 2016)	14
Ergenle r İçin Zorbalı k Ve Siber Zorbalı k Ölçeği	(Özbey , 2019)	Siber Zorbalık / Mağduriy et	-	2	Mağduriyet Alt Ölçeği; Zorbalık Alt Ölçeği	Ortaokul, Lise	600	Uyarla ma	Bullying And Cyberbull ying Scale For Adolesce nts (Bcs- A) (Thomas ve diğ., 2018)	10
Çocukl ar İçin Dijital Oyun Bağıml ılığı Ölçeği	(Şahin et al., 2019)	Bağımlılı k / Problemli Kullanım	-	1	-	Ortaokul	575	Geliştir me	-	6
Ergenle r İçin İnternet Bağıml ılığı Ölçeği	(Taş, 2019)	Bağımlılı k / Problemli Kullanım	-	1	-	Ortaokul, Lise	656	Geliştir me	-	9
Lise Öğrenc ilerine Yöneli k Siber Zorbalı k Ölçeği	(Arslan et al., 2020)	Siber Zorbalık / Mağduriy et	-	4	Siber Ortamda Rahatsız Etme; Siber Taciz; İntikam; Sahtecilik	Lise	231	Geliştir me	-	25

İnternet Oyun Biliş Ölçeği	(Cakiro glu & Gorme z, 2020)	Diğer	Pozitif Bakış Açısı İçerir	4	Oyun Ödül Değeri Ve Somutluğu Hakkındaki İnançlar; Oyun Davranışın a Yönelik Uyumsuz Ve Katı Kurallar; Özsaygı Gereksinim lerini Karşılama İçin Oyuna Aşırı Güvenme; Sosyal Kabul Kazanma Yöntemi Olarak Oyun Oynama	Lise Ve Üstü	327	Geliştir me	-	24
Siber Zorbalı k Ölçeği	(Çapan et al., 2019)	Siber Zorbalık / Mağduriy et	-	3	Siber Zorbalık; Siber Mağduriyet ; Tanık Olma	Lise	300	Uyarla ma	Garaigor dobil (2017)	45
Erken Yaş Çevrim içi Oyun Bağımlı lığı Ölçeği	(Elitaş & Elitaş, 2020)	Bağımlılı k / Problemli Kullanım	-	3	Sosyal Kopma; Hibrit Yaşam; İşlevsel Bozukluk	Lise Ve Üstü	433	Geliştir me	-	23
Dijital Tüken mişlik Ölçeği	(Erten & Özdem ir, 2020)	Diğer	-	3	Dijital Yıpranma; Dijital Yoksunluk; Duygusal Tükenme	Lise, Üniversite	376 (286 High School, 138 University)	Geliştir me	-	24

Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Ortamda Ahlaki Değerlere Dönük Algıları Ölçeği	(Korkmaz et al., 2021)	Etik Algısı	Pozitif Bakış Açısı İçerir	3	Hakkaniyet - Sorumluluk Faktörü; Merhamet-Dürüstlük Faktörü; Mahremiyet-Nezaket Faktörü	Ortaokul	266	Geliştirme	--	17
Siber Mağduriyet Duygusal Etki Ölçeği	(Beyazıt et al., 2021)	Siber Zorbalık / Mağduriyet	-	2	Depresif; Aktif	Ortaokul, Lise	379	Uyarılma	-	16
Siber Zorbalık Üçgeni Ölçeği	(Özdemir & Bektaş, 2021)	Siber Zorbalık / Mağduriyet	-	3	Siber Kurban; Siber Zorba; Siber Seyirci	Ortaokul, Lise	1256	Uyarılma	Siber Zorbalık Üçgeni Ölçeği Gonzalez-Cabrera Ve Ark. (2019)	35
Ergenlerin İçin Çevrim içi Duygu Ölçeği	(Yılmaz et al., 2022)	Diğer	Pozitif Bakış Açısı İçerir	4	Gurur; Kaygı; Sıkılma; Umutsuzluk; Yalnızlık; Zevk Alma	Ortaokul, Lise	3655	Geliştirme	-	26
Dijital İyi Oluş Hali Ölçeği	(Arslan kara et al., 2022)	Diğer	Pozitif Bakış Açısı İçerir	3	Dijital Memnuniyet; Güvenli Ve Sorumlu Davranış; Dijital İyi Hali	Karma Yaş Grubu	367	Geliştirme	-	12
Dijital Sosyal Baskı Ölçeği	(Dula & Güler, 2022)	Dijital Risk Ve Tehditler	-	Verilmemiş	Verilmemiş	Ortaokul, Lise Ve Üstü	620	Uyarılma	Dijital Sosyal Baskı (Dsb) Gui Ve Büchi (2021)	-

Türk İnternet Oyunla rına Özlem Ölçeği	(Savci & Griffith s, 2022)	Diğer	-	1	-	Lise Ve Üstü	368	Uyarla ma	Acs Develope d By Flannery Et Al. (1999)	5
Siber Saldırg anlık Ölçeği	(Seryol & Günbat ar, 2022)	Negatif Duygudu rum Ve Davranış	-	6	Görsel Ve Cinsel Siber Saldırganlı k; Huzursuzlu k Verme Ve Alay Etme; Kullanıcı Hesabına Yönelik Siber Saldırganlı k; Tehdit; Dışlama; Sahte Hesap	Lise	1573 /188	Geliştir me	-	32
Ergenle re Yöneli k İnternet Özgecil iği Ölçeği	(Bilgiz Akbay r & Peker, 2023)	Diğer	Pozitif Bakış Açısı İçerir	3	Sanal Destek; Sanal Bilgilendir me; Sanal Koruma	Lise	346	Geliştir me	-	11
İnternet te Yabanc ılarla Etkileşi m Ölçeği- Ergen Formu	(Akyaz ı, 2023)	Diğer	-	1	-	Lise	684/1419	Geliştir me	-	17

Ergenler İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği	(Bağatran, 2023)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	1	-	Ortaokul, Lise	611	Uyarlanma	Ergenler İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği (Seema, Heidmets, Konstabel Ve Varik-Maasik, 2022)	10
Çocuklar İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği	(Bağatran & Siyez, 2023)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	1	-	İlkokul, Ortaokul	670	Uyarlanma	The Digital Addiction Scale For Children (Dasc) (Hawi ve diğ., 2019)	25
Ergenler Ve Gençler İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği	(Çelikut al., 2023)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	1	-	Ortaokul, Lise	599	Uyarlanma	Gençler İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği (Seema, Heidmets, Konstabel ve Varik-Maasik, 2022)	10
Ergenler İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği	(Ekşi & Yüksel, 2023)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	1	-	Ortaokul, Lise	242	Uyarlanma	Ergenler İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği (Riin Seema ve diğ., 2022)	10

Çocuklar İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği	(Kaçmaz et al., 2023)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	2	Kişilerarası İlişkiler; İçer Dönük Faktörler	Ortaokul	326	Uyarlatma	Çocuklar İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği (Hawi, Samaha ve Griffiths, 2019)	25
Çocuklar İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği	(Yılmaz et al., 2023)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	2	Kişilerarası ; Kişi içi	Ortaokul	694	Uyarlatma	Dijital Addiction Scale For Children (Dasc) (Hawi ve diğ., 2019)	25
Çevrim içi Çocuk İstismar Riski Ölçeği	(Aktun, 2024)	Dijital Risk Ve Tehditler	-	2	Gizlilik; Yakınlık	Lise	324	Uyarlatma	(Pasca ve diğ., 2022)	8
Çevrim içi Antisocial Kişilik Ölçeği	(Griffiths et al., 2024)	Negatif Duygudurum Ve Davranış	-	1	-	Lise	447	Geliştirme	-	8
Lise Öğrencilerinin Dijital Oyunlarla Elde Ettikleri 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Algı Ölçeği	(Koçak et al., 2024)	Diğer	Pozitif Bakış Açısı İçerir	5	Eleştirel Düşünme; İşbirliği; Problem Çözme; Yaratıcı Düşünce; İletişim	Lise	267	Geliştirme	-	23

Dijital Yorgunluk Ölçeği (DİYÖ)	(Tutar & Mutlu, 2024)	Diğer	-	4	Dijital Bağımlılık; Psikolojik Yorgunluk; Fiziksel-Zihinsel Yorgunluk; Psikosomatik Sorunlar	Belirtilme	516	Geliştirme	-	28
Dijital Bağımlılık Ölçeği	(Türk et al., 2024)	Bağımlılık / Problemli Kullanım	-	1	-	İlkokul, Ortaokul, Lise	305	Uyarlama	Child-Adolescent Digital Addiction Scale (Cadas) (Seema ve diğ., 2021)	10
Çevrim içi Oyunlara Katılım Amaçları Ölçeği (ÇOK AÖ)	(Korkın Varano & Şahin, 2024)	Kullanım Motivasyonları	Pozitif Bakış Açısı İçerir	3	Başarı Alt Ölçeği; Eğlence; Sosyalleşme Alt Ölçeği	Ortaokul	214	Geliştirme	-	16
Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Güvenli İnternet Kullanımı Farkındalık Ölçeği (GİKF Ö)	(İlhan & Korkmaz, 2025)	Güvenlik	Pozitif Bakış Açısı İçerir	4	Aileyile Paylaşmak; Güvenmek; Güvenli Kullanım; Bilgi Paylaşımı	Ortaokul	561	Geliştirme	-	27